

EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 9.3.2023
C(2023) 1711 final

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

Midlertidige krise- og omstillingsrammebestemmelser for statsstøtteforanstaltninger til støtte for økonomien efter Ruslands aggression mod Ukraine

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

Midlertidige krise- og omstillingsrammebestemmelser for statsstøtteforanstaltninger til støtte for økonomien efter Ruslands aggression mod Ukraine

1. RUSLANDS AGGRESSION MOD UKRAINE, INDVIRKNINGEN HERAF PÅ EU'S ØKONOMI OG BEHOVET FOR MIDLERTIDIGE STATSSTØTTEFORANSTALTNINGER

- (1) Efter at Rusland ulovligt havde anerkendt de ikkeregjeringskontrollerede områder i regionerne Donetsk og Luhansk i Ukraine som uafhængige enheder, iværksatte Rusland den 24. februar 2022 en uprovokeret og uberettiget militær aggression mod Ukraine. Den Europæiske Union (EU) og dets internationale partnere reagerede omgående på den alvorlige krænkelse af Ukraines territoriale integritet, suverænitet og uafhængighed ved at træffe restriktive foranstaltninger (sanktioner). Der blev også indført restriktive foranstaltninger over for Belarus på grund af den rolle, landet spiller med hensyn til at facilitere Ruslands militære aggression. Der blev i løbet af de følgende uger og måneder vedtaget yderligere foranstaltninger, og andre kan blive vedtaget, efterhånden som situationen udvikler sig. Rusland besluttede selv at træffe visse restriktive økonomiske modforanstaltninger og bevidst at anvende gasforsyningen til EU som våben.
- (2) Ruslands militære aggression mod Ukraine og de direkte og indirekte konsekvenser heraf, herunder de pålagte sanktioner og de modforanstaltninger, som f.eks. Rusland har truffet, har økonomiske konsekvenser for hele det indre marked. Virksomheder i EU kan blive påvirket på flere måder, både direkte og indirekte. Dette kan ske i form af faldende efterspørgsel, brud på gældende kontrakter og standsning af projekter med omsætningstab til følge, forstyrrelser i forsyningskæderne, navnlig med hensyn til råmaterialer og halvfabrikata eller andre input, der ikke længere er tilgængelige eller ikke er økonomisk overkommelige.
- (3) Sandsynligheden for en militær aggression fra Ruslands side mod Ukraine havde allerede haft indvirkning på energimarkedet i ugerne forud for den fysiske aggression. Ruslands militære aggression mod Ukraine har direkte resulteret i en forstyrrelse i forsyningskæderne for EU's import fra Ukraine af visse produkter, navnlig korn og vegetabiliske olier, samt for EU's eksport til Ukraine. Energimarkedet er i høj grad blevet påvirket af stigninger i el- og gaspriserne i EU. Høje energipriser påvirker flere økonomiske sektorer, herunder nogle af dem, der er særlig hårdt ramt af covid-19-pandemien, såsom transport- og turismesektoren. Der er knaphed på visse kritiske produkter på grund af den militære aggression og de modforanstaltninger, som Rusland har truffet. Der er tale om specifikke områder, hvor et begrænset udbud skaber risiko for en betydelig mindselse af industriproduktionen på trods af den igangværende udbudssubstitution. Virkningerne mærkes også på de finansielle markeder, hvor der navnlig er bekymring over likviditetsforholdene og markedsvolatiliteten i råvarehandelen. Ruslands militære aggression mod Ukraine har også ført til en omfattende fordrivelse af ukrainske borgere både internt og i nabolandene med en flygtningestrøm uden fortilfælde til EU med store humanitære og økonomiske konsekvenser.

- (4) Den geopolitiske krise som følge af Ruslands aggression mod Ukraine har også en særlig alvorlig indvirkning på landbrugs-, fødevarerforarbejdnings-, fiskeri- og akvakultursektoren i EU. Høje energipriser medfører høje gødningspriser. Gødningsforsyningen i EU påvirkes også af disse restriktioner på EU's import af gødning fra Rusland og Belarus. Krisen har haft alvorlige konsekvenser for forsyningen i EU med korn (navnlig majs og hvede) og olieafgrøder (solsikkeolie og rapsolie) eller stivelseholdige produkter fra Ukraine og Rusland, hvilket kan føre til en midlertidig kraftig stigning i priserne på foder til husdyr. Husdyravlen i EU rammes allerhårdst af den kombinerede virkning af disse omkostningsstigninger på energi, gødning, korn og olie¹. Ukraine er også en vigtig producent og eksportør af vegetabiliske olier (solsikkeolie i særdeleshed), og derfor påvirker prisstigningerne på disse produkter producenter i fødevarerforarbejdningssektoren og tvinger dem til at søge alternativer.
- (5) Et andet problem er handelsforstyrrelserne i forbindelse med levering af EU-produkter til Ukraine og også til Rusland og Belarus på grund af krigssituationen eller de direkte eller indirekte virkninger heraf. Dette vil hovedsagelig berøre sektorerne for vin og spiritus, forarbejdede fødevarer (herunder forarbejdede frugter og grøntsager), chokolade, sukkervarer, modernælkserstatninger og foder til selskabsdyr for Ruslands vedkommende, frugt og grøntsager for Belarus' vedkommende og de fleste landbrugsprodukter for Ukraines vedkommende.
- (6) Situationen forværres af den kraftige stigning i produktionsomkostningerne, bl.a. på grund af stigningen i omkostningerne til kvælstofgødning som følge af de voldsomt stigende naturgaspriser, men også af den direkte anvendelse af energi i landbrugs-, fiske- og akvakulturproduktionsprocesserne.
- (7) Den geopolitiske krise, som Ruslands aggression mod Ukraine og dets udnyttelse af energiforsyningen som våben har skabt, gør det endnu mere pressende for EU at mindske sin afhængighed af fossile brændstoffer ved at fremskynde udbredelsen af vedvarende energi, dekarbonisering af industrien og udnyttelsen af kapaciteten i de sektorer, der er af strategisk betydning for omstillingen til en nulemissionsøkonomi, også i lyset af at de globale udfordringer, som udgør en risiko for, at investeringer i disse sektorer omdirigeres til fordel for tredjelande uden for EØS.
- (8) Dette er også baggrunden for, at Kommissionen har besluttet at vedtage denne meddelelse for at præcisere kriterierne for vurderingen af, om de statsstøtteforanstaltninger, som medlemsstaterne kan træffe for at afhjælpe de økonomiske virkninger af Ruslands aggression mod Ukraine, og de direkte og indirekte virkninger heraf, herunder de modforanstaltninger, som eksempelvis Rusland har truffet², er forenelige med det indre marked. En koordineret økonomisk reaktion

¹ Ukraine er EU's fjerdestørste eksterne fødevarerleverandør og en vigtig leverandør af korn (52 % af EU's majsimport, 19 % af importen af blød hvede), vegetabiliske olier (23 %) og oliefrø (22 %, især raps: 72 %). De globale fødevarerpriser er allerede høje og kan stige yderligere situationen taget i betragtning.

² Den 6. marts 2022 vedtog Den Russiske Føderations regering eksempelvis dekret nr. 299 om ændring af stk. 2 i metoden til fastsættelse af størrelsen af den kompensation, der skal betales til patenthaveren, når der træffes afgørelse om udnyttelsen af opfindelsen, brugsmodellen, beslutningen om udnyttelse af opfindelsen uden dennes samtykke og proceduren for betaling heraf. Denne ændring omfatter ""ingen kompensation for brug af en opfindelse, brugsmodel eller et industrielt design fra "patenthavere" fra udenlandske stater, der begår "uvenlige handlinger"". Ifølge WIPO Global Brand Database, WIPO Global Designs Database og PatentSight database var der i marts 2022 ca. 150 000 varemærker, 2 000 industrielle design og 44 000 patenter tilhørende EU's virksomheder i kraft i Rusland. EU-virksomheder, der er varemærkebeskyttet i

fra medlemsstaternes og EU-institutionernes side er afgørende for at afbøde de umiddelbare sociale og økonomiske negative konsekvenser i EU, for at bibeholde økonomisk aktivitet og arbejdspladser og for at lette de strukturelle tilpasninger, der er nødvendige som reaktion på den nye økonomiske situation, der er opstået som følge af Ruslands militære aggression mod Ukraine.

1.1. Den Europæiske Unions og dets internationale partners sanktioner som reaktion på Ruslands aggression mod Ukraine

- (9) Efter Ruslands uprovokerede og uberettigede aggression mod Ukraine er Rådet for Den Europæiske Union nået til enighed om en række restriktive foranstaltninger.
- (10) Den 23. februar 2022 nåede Rådet til enighed om en pakke, der omfatter i) målrettede sanktioner mod de 351 medlemmer af den russiske Statsduma og yderligere 27 personer, ii) restriktioner for de økonomiske forbindelser med de ikkeregjeringskontrollerede områder i Ukraines regioner Donetsk og Luhansk og iii) begrænsninger af Ruslands adgang til EU's kapitalmarkeder og finansielle markeder og tjenesteydelser³.
- (11) Den 25. februar 2022 nåede Rådet til enighed om yderligere sanktioner mod Rusland, der sigter mod: i) den finansielle sektor, ii) energi-, rum- og transportsektorerne (luftfartssektoren), iii) varer med dobbelt anvendelse, iv) eksportkontrol og eksportfinansiering, v) visumpolitik og vi) yderligere sanktioner mod russiske og andre (herunder belarusiske) personer⁴.

Rusland, vedrører hovedsagelig følgende sektorer: lægemidler, kosmetik, bilvarer, kemiske produkter og forbrugsvarer, mode- og luksusvarer. På baggrund af de vage begreber i ændringen af metoden til fastsættelse af kompensation til patenthaveren, jf. dekret nr. 299 af 6. marts 2022, som den russiske regering har vedtaget, og den økonomiske eksponering af EU-virksomheder og deres immaterielle aktiver i Rusland kan en sådan modforanstaltning få en omfattende og skadelig indvirkning på EU's virksomheder.

³ Rådets forordning (EU) 2022/259 af 23. februar 2022 om ændring af forordning (EU) nr. 269/2014 om restriktive foranstaltninger over for tiltag, der underminerer eller truer Ukraines territoriale integritet, suverænitet og uafhængighed (EUT L 42 I af 23.2.2022, s. 1), Rådets gennemførelsesforordning (EU) 2022/260 og 2022/261 af 23. februar 2022 om gennemførelse af forordning (EU) nr. 269/2014 om restriktive foranstaltninger over for tiltag, der underminerer eller truer Ukraines territoriale integritet, suverænitet og uafhængighed (EUT L 42 I af 23.2.2022, s. 3, EUT L 42 I af 23.2.2022, s. 15), Rådets forordning (EU) 2022/262 af 23. februar 2022 om ændring af forordning (EU) nr. 833/2014 om restriktive foranstaltninger på baggrund af Ruslands handlinger, der destabiliserer situationen i Ukraine (EUT L 42 I af 23.2.2022, s. 74), Rådets forordning (EU) 2022/263 af 23. februar 2022 om restriktive foranstaltninger som reaktion på anerkendelsen af de ikkeregjeringskontrollerede områder i Donetsk og Luhansk i Ukraine og ordren til at sende russiske væbnede styrker ind i disse områder (EUT L 42 I af 23.2.2022, s. 77), Rådets afgørelse (FUSP) 2022/264 af 23. februar 2022 om ændring af afgørelse 2014/512/FUSP om restriktive foranstaltninger på baggrund af Ruslands handlinger, der destabiliserer situationen i Ukraine (EUT L 42 I af 23.2.2022, s. 95), Rådets afgørelse (FUSP) 2022/265 og 2022/267 af 23. februar 2022 om ændring af afgørelse 2014/145/FUSP om restriktive foranstaltninger over for tiltag, der underminerer eller truer Ukraines territoriale integritet, suverænitet og uafhængighed (EUT L 42 I af 23.2.2022, s. 98, EUT L 42 I af 23.2.2022, s. 114), og Rådets afgørelse (FUSP) 2022/266 af 23. februar 2022 om restriktive foranstaltninger som reaktion på anerkendelsen af de ikkeregjeringskontrollerede områder i Donetsk oblast og Luhansk oblast i Ukraine og ordren til at sende russiske væbnede styrker ind i disse områder (EUT L 42 I af 23.2.2022, s. 109).

⁴ Rådets afgørelse (FUSP) 2022/327 af 25. februar 2022 om ændring af afgørelse 2014/512/FUSP om restriktive foranstaltninger på baggrund af Ruslands handlinger, der destabiliserer situationen i Ukraine (EUT L 48 af 25.2.2022, s. 1), Rådets forordning (EU) 2022/328 af 25. februar 2022 om ændring af forordning (EU) nr. 833/2014 om restriktive foranstaltninger på baggrund af Ruslands handlinger, der destabiliserer situationen i Ukraine (EUT L 49 af 25.2.2022, s. 1), Rådets afgørelse (FUSP) 2022/329 af 25.

- (12) Den 28. februar 2022 besluttede Rådet at lukke det europæiske luftrum for russiske luftfartøjer og vedtog forebyggende foranstaltninger for at sikre, at den russiske centralbank ikke kan anvende sine internationale reserver på måder, der underminerer virkningen af de trufne foranstaltninger⁵. Rådet vedtog også yderligere sanktioner mod russiske personer⁶.
- (13) Den 1. marts 2022 vedtog Rådet yderligere foranstaltninger: i) fjernelse af udvalgte russiske banker fra meddelelssystemet SWIFT⁷ og ii) foranstaltninger mod desinformation, der spredes af de russiske statsejede medier Russia Today og Sputnik⁸.
- (14) Den 2. marts 2022 besluttede Rådet som følge af Belarus' rolle som facilitator af den militære aggression at indføre yderligere sanktioner mod Belarus i forbindelse med handel med varer, der anvendes til produktion eller fremstilling af tobaksvarer, mineralske produkter, kaliumchloridprodukter ("potaske"), træprodukter, cementprodukter, jern- og stålprodukter og gummiprodukter. Det forbød også eksport til Belarus eller udnyttelse i Belarus af produkter og teknologi med dobbelt anvendelse, eksport af produkter og teknologi, som kan bidrage til Belarus' militære, teknologiske og forsvars- og sikkerhedsmæssige udvikling, og eksport af maskiner

februar 2022 om ændring af afgørelse 2014/145/FUSP om restriktive foranstaltninger over for tiltag, der underminerer eller truer Ukraines territoriale integritet, suverænitet og uafhængighed (EUT L 50 af 25.2.2022, s. 1), Rådets forordning (EU) 2022/330 af 25. februar 2022 om ændring af forordning (EU) nr. 269/2014 om restriktive foranstaltninger over for tiltag, der underminerer eller truer Ukraines territoriale integritet, suverænitet og uafhængighed (EUT L 51 af 25.2.2022, s. 1), Rådets afgørelse (FUSP) 2022/331 af 25. februar 2022 om ændring af afgørelse 2014/145/FUSP om restriktive foranstaltninger over for tiltag, der underminerer eller truer Ukraines territoriale integritet, suverænitet og uafhængighed (EUT L 52 af 25.2.2022, s. 1), Rådets gennemførelsesforordning (EU) 2022/332 af 25. februar 2022 om gennemførelse af forordning (EU) nr. 269/2014 om restriktive foranstaltninger over for tiltag, der underminerer eller truer Ukraines territoriale integritet, suverænitet og uafhængighed (EUT L 53 af 25.2.2022, s. 1), og Rådets afgørelse (EU) 2022/333 af 25. februar 2022 om delvis suspension af anvendelsen af aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Den Russiske Føderation om lettelse af udstedelsen af visa til statsborgere i Den Europæiske Union og Den Russiske Føderation (EUT L 54 af 25.2.2022, s. 1).

⁵ Rådets forordning (EU) 2022/334 af 28. februar 2022 om ændring af Rådets forordning (EU) nr. 833/2014 om restriktive foranstaltninger på baggrund af Ruslands handlinger, der destabiliserer situationen i Ukraine (EUT L 57 af 28.2.2022, s. 1) og Rådets afgørelse (FUSP) 2022/335 af 28. februar 2022 om ændring af afgørelse 2014/512/FUSP om restriktive foranstaltninger på baggrund af Ruslands handlinger, der destabiliserer situationen i Ukraine (EUT L 57 af 28.2.2022, s. 4).

⁶ Rådets gennemførelsesforordning (EU) 2022/336 af 28. februar 2022 om gennemførelse af forordning (EU) nr. 269/2014 om restriktive foranstaltninger over for tiltag, der underminerer eller truer Ukraines territoriale integritet, suverænitet og uafhængighed (EUT L 58 af 28.2.2022, s. 1) og Rådets afgørelse (FUSP) 2022/337 af 28. februar 2022 om ændring af afgørelse 2014/145/FUSP om restriktive foranstaltninger over for tiltag, der underminerer eller truer Ukraines territoriale integritet, suverænitet og uafhængighed (EUT L 59 af 28.2.2022, s. 1).

⁷ Rådets forordning (EU) 2022/345 af 1. marts 2022 om ændring af Rådets forordning (EU) nr. 833/2014 om restriktive foranstaltninger på baggrund af Ruslands handlinger, der destabiliserer situationen i Ukraine (EUT L 63 af 2.3.2022, s. 1) og Rådets afgørelse (FUSP) 2022/346 af 1. marts 2022 om ændring af afgørelse 2014/512/FUSP om restriktive foranstaltninger på baggrund af Ruslands handlinger, der destabiliserer situationen i Ukraine (EUT L 63 af 2.3.2022, s. 5).

⁸ Rådets forordning (EU) 2022/350 af 1. marts 2022 om ændring af Rådets forordning (EU) nr. 833/2014 om restriktive foranstaltninger på baggrund af Ruslands handlinger, der destabiliserer situationen i Ukraine (EUT L 65 af 2.3.2022, s. 1) og Rådets afgørelse (FUSP) 2022/351 af 1. marts 2022 om ændring af afgørelse 2014/512/FUSP om restriktive foranstaltninger på baggrund af Ruslands handlinger, der destabiliserer situationen i Ukraine (EUT L 65 af 2.3.2022, s. 5).

kombineret med restriktioner for levering af tjenester i tilknytning hertil⁹. Rådet vedtog også individuelle foranstaltninger mod 22 belarusiske personer¹⁰.

- (15) Den 9. marts 2022 vedtog Rådet yderligere foranstaltninger rettet mod den belarusiske finanssektor, herunder et SWIFT-forbud for tre belarusiske banker, et forbud mod transaktioner med Belarus' centralbank, begrænsning af tilstrømningen af finansielle midler fra Belarus til EU og et forbud mod at levere pengesedler i euro til Belarus¹¹. Rådet har også indført yderligere restriktive foranstaltninger med hensyn til eksport af søfartsprodukter og radiokommunikationsteknologi til Rusland. Desuden har Rådet indført restriktive foranstaltninger over for yderligere 160 personer¹². Den 15. marts 2022¹³ nåede Rådet til enighed om yderligere sektorspecifikke og individuelle foranstaltninger over for Rusland. Rådet besluttede navnlig at: i) forbyde alle transaktioner med visse statsejede virksomheder, ii) forbyde levering af alle former for kreditvurderingstjenester samt adgang til abonnementstjenester i forbindelse med kreditvurderingsaktiviteter til enhver russisk person eller enhed, iii) udvide listen over personer med tilknytning til Ruslands forsvars- og industrigrundlag, over for hvem der er indført strengere eksportrestriktioner for varer og teknologi med dobbelt anvendelse, som kan bidrage til den teknologiske forbedring af Ruslands forsvars- og sikkerhedssektor, iv) forbyde nye investeringer i den russiske energisektor og indføre en omfattende eksportrestriktion for udstyr, teknologi og tjenesteydelser til energiindustrien og v) indføre yderligere handelsrestriktioner for jern og stål samt luksusvarer¹⁴. Desuden besluttede Rådet at sanktionere centrale russiske oligarker, lobbyister og propagandister samt centrale virksomheder i sektorerne luftfart, militær og dobbelt anvendelse, skibsbygning og maskinbygning¹⁵.

⁹ Rådets forordning (EU) 2022/355 af 2. marts 2022 om ændring af forordning (EF) nr. 765/2006 om restriktive foranstaltninger på baggrund af situationen i Belarus (EUT L 67 af 2.3.2022, s. 1) og Rådets afgørelse (FUSP) 2022/356 af 2. marts 2022 om ændring af afgørelse 2012/642/FUSP om restriktive foranstaltninger på baggrund af situationen i Belarus (EUT L 67 af 2.3.2022, s. 103).

¹⁰ Rådets forordning (EU) 2022/345 af 1. marts 2022 om ændring af Rådets forordning (EU) nr. 833/2014 om restriktive foranstaltninger på baggrund af Ruslands handlinger, der destabiliserer situationen i Ukraine (EUT L 63 af 2.3.2022, s. 1) og Rådets afgørelse (FUSP) 2022/354 af 2. marts 2022 om ændring af afgørelse 2014/145/FUSP om restriktive foranstaltninger over for tiltag, der underminerer eller truer Ukraines integritet, suverænitet og uafhængighed (EUT L 63 af 2.3.2022, s. 5).

¹¹ Rådets forordning (EU) 2022/398 af 9. marts 2022 om ændring af forordning (EU) nr. 765/2006 om restriktive foranstaltninger på baggrund af situationen i Belarus og Belarus' involvering i den russiske aggression mod Ukraine (EUT L 82 af 9.3.2022, s. 1).

¹² Rådets forordning (EU) 2022/394 af 9. marts 2022 om ændring af forordning (EU) nr. 833/2014 om restriktive foranstaltninger på baggrund af Ruslands handlinger, der destabiliserer situationen i Ukraine (EUT L 81 af 9.3.2022, s. 1).

¹³ Rådets gennemførelsesforordning (EU) 2022/427 af 15. marts 2022 om gennemførelse af forordning (EU) nr. 269/2014 om restriktive foranstaltninger over for tiltag, der underminerer eller truer Ukraines territoriale integritet, suverænitet og uafhængighed (EUT L 87 I af 15.3.2022, s. 1), og Rådets forordning (EU) 2022/428 af 15. marts 2022 om ændring af forordning (EU) nr. 833/2014 om restriktive foranstaltninger på baggrund af Ruslands handlinger, der destabiliserer situationen i Ukraine (EUT L 87 I af 15.3.2022, s. 13).

¹⁴ Rådets forordning (EU) 2022/428 af 15. marts 2022 om ændring af forordning (EU) nr. 833/2014 om restriktive foranstaltninger på baggrund af Ruslands handlinger, der destabiliserer situationen i Ukraine (EUT L 87 I af 15.3.2022, s. 13) og Rådets afgørelse (FUSP) 2022/430 af 15. marts 2022 om ændring af afgørelse 2014/512/FUSP om restriktive foranstaltninger på baggrund af Ruslands handlinger, der destabiliserer situationen i Ukraine (EUT L 87 I af 15.3.2022, s. 56).

¹⁵ Rådets gennemførelsesforordning (EU) 2022/427 af 15. marts 2022 om gennemførelse af forordning (EU) nr. 269/2014 om restriktive foranstaltninger over for tiltag, der underminerer eller truer Ukraines territoriale integritet, suverænitet og uafhængighed (EUT L 87 I af 15.3.2022, s. 1) og Rådets afgørelse (FUSP)

- (16) Den 3. juni 2022 vedtog Rådet den sjette pakke af sanktioner¹⁶ set i lyset af Ruslands fortsatte aggressionskrig mod Ukraine, Belarus' støtte til den og beretningerne om de grusomheder, som de russiske væbnede styrker har begået. Pakken omfatter: 1) et forbud mod import fra Rusland af råolie og raffinerede olieprodukter med begrænsede undtagelser, 2) en udelukkelse af yderligere tre russiske banker og en belarusisk bank fra SWIFT-systemet samt 3) en suspension af radio- og tv-virksomhed i Unionen for yderligere tre russiske statsejede foretagender. Unionen vedtog også sanktioner mod yderligere 65 personer og 18 enheder. De omfatter personer, der er ansvarlige for de grusomheder, der blev begået i Bucha og Mariupol.
- (17) Den 21. juli 2022 vedtog Rådet den syvende pakke, også kaldet "vedligeholdelses- og tilpasningspakken"¹⁷ bestående af følgende yderligere foranstaltninger: 1) forbud mod import af guld, 2) skærpede rapporteringskrav for personer, der er omfattet af sanktioner, 3) målrettede eksportforbud, 4) forbud mod adgang til havne, 5) finansielle sanktioner, 6) fødevare- og energisikkerhed samt 7) undtagelser på det medicinske og

2022/429 af 15. marts 2022 om ændring af afgørelse 2014/145/FUSP om restriktive foranstaltninger over for tiltag, der underminerer eller truer Ukraines territoriale integritet, suverænitet og uafhængighed (EUT L 87 I af 15.3.2022, s. 44).

¹⁶ Rådets gennemførelsesforordning (EU) 2022/876 af 3. juni 2022 om gennemførelse af artikel 8a, stk. 1, i forordning (EF) nr. 765/2006 om restriktive foranstaltninger på baggrund af situationen i Belarus og Belarus' involvering i den russiske aggression mod Ukraine (EUT L 153 af 3.6.2022, s. 1), Rådets forordning (EU) 2022/877 af 3. juni 2022 om ændring af forordning (EF) nr. 765/2006 om restriktive foranstaltninger på baggrund af situationen i Belarus og Belarus' involvering i den russiske aggression mod Ukraine (EUT L 153 af 3.6.2022, s. 11), Rådets gennemførelsesforordning (EU) 2022/878 af 3. juni 2022 om gennemførelse af forordning (EU) nr. 269/2014 om restriktive foranstaltninger over for tiltag, der underminerer eller truer Ukraines territoriale integritet, suverænitet og uafhængighed (EUT L 153 af 3.6.2022, s. 15), Rådets forordning (EU) 2022/879 af 3. juni 2022 om ændring af forordning (EU) nr. 833/2014 om restriktive foranstaltninger på baggrund af Ruslands handlinger, der destabiliserer situationen i Ukraine (EUT L 153 af 3.6.2022, s. 53), Rådets forordning (EU) 2022/880 af 3. juni 2022 om ændring af forordning (EU) nr. 269/2014 om restriktive foranstaltninger over for tiltag, der underminerer eller truer Ukraines territoriale integritet, suverænitet og uafhængighed (EUT L 153 af 3.6.2022, s. 75), Rådets gennemførelsesafgørelse (FUSP) 2022/881 af 3. juni 2022 om gennemførelse af afgørelse 2012/642/FUSP om restriktive foranstaltninger på baggrund af situationen i Belarus og Belarus' involvering i den russiske aggression mod Ukraine (EUT L 153 af 3.6.2022, s. 77), Rådets afgørelse (FUSP) 2022/882 af 3. juni 2022 om ændring af afgørelse 2012/642/FUSP om restriktive foranstaltninger på baggrund af situationen i Belarus og Belarus' involvering i den russiske aggression mod Ukraine (EUT L 153 af 3.6.2022, s. 88), Rådets afgørelse (FUSP) 2022/883 af 3. juni 2022 om ændring af afgørelse 2014/145/FUSP om restriktive foranstaltninger over for tiltag, der underminerer eller truer Ukraines territoriale integritet, suverænitet og uafhængighed (EUT L 153 af 3.6.2022, s. 92), Rådets afgørelse (FUSP) 2022/884 af 3. juni 2022 om ændring af afgørelse 2014/512/FUSP om restriktive foranstaltninger på baggrund af Ruslands handlinger, der destabiliserer situationen i Ukraine (EUT L 153 af 3.6.2022, s. 128), og Rådets afgørelse (FUSP) 2022/885 af 3. juni 2022 om ændring af afgørelse 2014/145/FUSP om restriktive foranstaltninger over for tiltag, der underminerer eller truer Ukraines territoriale integritet, suverænitet og uafhængighed (EUT L 153 af 3.6.2022, s. 139).

¹⁷ Rådets forordning (EU) 2022/1269 af 21. juli 2022 om ændring af forordning (EU) nr. 833/2014 om restriktive foranstaltninger på baggrund af Ruslands handlinger, der destabiliserer situationen i Ukraine (EUT L 193 af 21.7.2022, s. 1), Rådets gennemførelsesforordning (EU) 2022/1270 af 21. juli 2022 om gennemførelse af forordning (EU) nr. 269/2014 om restriktive foranstaltninger over for tiltag, der underminerer eller truer Ukraines territoriale integritet, suverænitet og uafhængighed (EUT L 193 af 21.7.2022, s. 133), Rådets afgørelse (FUSP) 2022/1271 af 21. juli 2022 om ændring af afgørelse 2014/512/FUSP om restriktive foranstaltninger på baggrund af Ruslands handlinger, der destabiliserer situationen i Ukraine (EUT L 193 af 21.7.2022, s. 196) og Rådets afgørelse (FUSP) 2022/1272 af 21. juli 2022 om ændring af afgørelse 2014/145/FUSP om restriktive foranstaltninger over for tiltag, der underminerer eller truer Ukraines territoriale integritet, suverænitet og uafhængighed (EUT L 193 af 21.7.2022, s. 219).

farmaceutiske område. Unionen tilføjede også 54 personer og 10 enheder på listen vedrørende indefrysning af aktiver.

- (18) Den 6. oktober 2022 vedtog Rådet den ottende pakke af sanktioner bestående af følgende yderligere foranstaltninger¹⁸: 1) opførelse af yderligere personer og enheder på sanktionslisten 2) udvidelse af restriktionerne til også at omfatte oblasterne Kherson og Zaporizjzja 3) nye import- og eksportrestriktioner 4) gennemførelse af G7-olieprisloftet 5) restriktioner over for statsejede virksomheder 6) restriktioner over for finansielle tjenesteydelser, IT-rådgivning og andre forretningstjenester samt 7) forhindring af omgåelse af sanktioner.
- (19) Den 16. december 2022 vedtog Rådet den niende pakke af sanktioner¹⁹ som reaktion på Ruslands invasion af Ukraine. herunder forbud mod eksport af dronemotorer, eksport af varer og teknologi med dobbelt anvendelse, investeringer i minesektoren, transaktioner med den russiske regionaludviklingsbank og levering af reklamer, markedsundersøgelser og opinionsundersøgelser. Derudover besluttede Rådet at vedtage en omfattende pakke bestående af individuelle foranstaltninger. Den 25. februar 2023 vedtog Rådet den tiende pakke af sanktioner, der indfører yderligere forbud mod eksport af kritisk teknologi og industrivarer såsom elektronik, specialkøretøjer, maskindele, reservedele til lastbiler og jetmotorer samt varer til

¹⁸ Rådets forordning (EU) 2022/1903 af 6. oktober 2022 om ændring af forordning (EU) 2022/263 om restriktive foranstaltninger som reaktion på anerkendelsen af de ikkeregjeringskontrollerede områder i Donetsk og Luhansk i Ukraine og ordren til at sende russiske væbnede styrker ind i disse områder (EUT L 259 I af 6.10.2022, s. 1), Rådets forordning (EU) 2022/1904 af 6. oktober 2022 om ændring af forordning (EU) nr. 833/2014 om restriktive foranstaltninger på baggrund af Ruslands handlinger, der destabiliserer situationen i Ukraine (EUT L 259 I af 6.10.2022, s. 3), Rådets forordning (EU) 2022/1905 af 6. oktober 2022 om ændring af forordning (EU) nr. 269/2014 om restriktive foranstaltninger over for tiltag, der underminerer eller truer Ukraines territoriale integritet, suverænitet og uafhængighed (EUT L 259 I af 6.10.2022, s. 76), Rådets gennemførelsesforordning (EU) 2022/1906 af 6. oktober 2022 om gennemførelse af forordning (EU) nr. 269/2014 om restriktive foranstaltninger over for tiltag, der underminerer eller truer Ukraines territoriale integritet, suverænitet og uafhængighed (EUT L 259 I af 6.10.2022, s. 79), Rådets afgørelse (FUSP) 2022/1907 af 6. oktober 2022 om ændring af afgørelse 2014/145/FUSP om restriktive foranstaltninger over for tiltag, der underminerer eller truer Ukraines territoriale integritet, suverænitet og uafhængighed (EUT L 259 I af 6.10.2022, s. 98), Rådets afgørelse (FUSP) 2022/1908 af 6. oktober 2022 om ændring af afgørelse (FUSP) 2022/266 om restriktive foranstaltninger som reaktion på anerkendelsen af de ikkeregjeringskontrollerede områder i Donetsk oblast og Luhansk oblast i Ukraine og ordren til at sende russiske væbnede styrker ind i disse områder (EUT L 259 I af 6.10.2022, s. 118) og Rådets afgørelse (FUSP) 2022/1909 af 6. oktober 2022 om ændring af afgørelse 2014/512/FUSP om restriktive foranstaltninger på baggrund af Ruslands handlinger, der destabiliserer situationen i Ukraine (EUT L 259 I af 6.10.2022, s. 122).

¹⁹ Rådets forordning (EU) 2022/2474 af 16. december 2022 om ændring af forordning (EU) nr. 833/2014 om restriktive foranstaltninger på baggrund af Ruslands handlinger, der destabiliserer situationen i Ukraine (EUT L 322 I af 16.12.2022, s. 1), Rådets forordning (EU) 2022/2475 af 16. december 2022 om ændring af forordning (EU) nr. 269/2014 om restriktive foranstaltninger over for tiltag, der underminerer eller truer Ukraines territoriale integritet, suverænitet og uafhængighed (EUT L 322 I af 16.12.2022, s. 315), Rådets gennemførelsesforordning (EU) 2022/2476 af 16. december 2022 om gennemførelse af forordning (EU) nr. 269/2014 om restriktive foranstaltninger over for tiltag, der underminerer eller truer Ukraines territoriale integritet, suverænitet og uafhængighed (EUT L 322 I af 16.12.2022, s. 318), Rådets afgørelse (FUSP) 2022/2477 af 16. december 2022 om ændring af afgørelse 2014/145/FUSP om restriktive foranstaltninger over for tiltag, der underminerer eller truer Ukraines territoriale integritet, suverænitet og uafhængighed (EUT L 322 I af 16.12.2022, s. 466), Rådets afgørelse (FUSP) 2022/2478 af 16. december 2022 om ændring af afgørelse 2014/512/FUSP om restriktive foranstaltninger på baggrund af Ruslands handlinger, der destabiliserer situationen i Ukraine (EUT L 322 I af 16.12.2022, s. 614) og Rådets afgørelse (FUSP) 2022/2479 af 16. december 2022 om ændring af afgørelse 2014/145/FUSP om restriktive foranstaltninger over for tiltag, der underminerer eller truer Ukraines territoriale integritet, suverænitet og uafhængighed (EUT L 322 I af 16.12.2022, s. 687).

byggesektoren, der kan kanaliseres til Ruslands militær, såsom antenner eller kraner. Rådet besluttede også at indføre restriktive foranstaltninger over for yderligere 87 personer og 34 enheder²⁰.

- (20) I tæt samarbejde med EU blev der også indført sanktioner af internationale partnere, navnlig De Forenede Stater, Det Forenede Kongerige, Canada, Norge, Japan, Sydkorea, Schweiz og Australien.

1.2. Virksomheder og husholdninger påvirkes af høje gas- og elpriser eller af forstyrrelse i energiforsyningen

- (21) Den nuværende krise har fået priserne på gas og elektricitet til at stige til sit hidtil højeste niveau, der ligger væsentligt over det i forvejen høje niveau fra før aggressionen. Ruslands bevidste brug af gasforsyningen som våben har skabt betydelig volatilitet og usikkerhed på energimarkedet i EU og de globale energimarkeder. EU og dets medlemsstater har truffet en lang række foranstaltninger for at tackle de høje priser og sikre energiforsyningen. Kommissionen henviser i den forbindelse til den værktøjsskisse, som den præsenterede allerede i oktober 2021²¹ ("meddelelsen fra oktober"), REPowerEU-meddelelsen af 8. marts 2022^{22, 23}, REPowerEU-planen²⁴ af 18. maj 2022, forordningen om gasoplagring²⁵, meddelelsen "Spar på gassen til en sikker vinter"²⁶ af 20. juli 2022, forordning (EU) 2022/1369 om

²⁰ Rådets forordning (EU) 2023/426 af 25. februar 2023 om ændring af forordning (EU) nr. 269/2014 om restriktive foranstaltninger over for tiltag, der underminerer eller truer Ukraines territoriale integritet, suverænitet og uafhængighed (EUT L 59 I af 25.2.2023, s. 1), Rådets forordning (EU) 2023/427 af 25. februar 2023 om ændring af forordning (EU) nr. 833/2014 om restriktive foranstaltninger på baggrund af Ruslands handlinger, der destabiliserer situationen i Ukraine (EUT L 59 I af 25.2.2023, s. 6), Rådets gennemførelsesforordning (EU) 2023/429 af 25. februar 2023 om gennemførelse af forordning (EU) nr. 269/2014 om restriktive foranstaltninger over for tiltag, der underminerer eller truer Ukraines territoriale integritet, suverænitet og uafhængighed (EUT L 59 I af 25.2.2023, s. 278), Rådets afgørelse (FUSP) 2023/432 af 25. februar 2023 om ændring af afgørelse 2014/145/FUSP om restriktive foranstaltninger over for tiltag, der underminerer eller truer Ukraines territoriale integritet, suverænitet og uafhængighed (EUT L 59 I af 25.2.2023, s. 437), og Rådets afgørelse (FUSP) 2023/434 af 25. februar 2023 om ændring af afgørelse 2014/512/FUSP om restriktive foranstaltninger på baggrund af Ruslands handlinger, der destabiliserer situationen i Ukraine (EUT L 59 I af 25.2.2023, s. 593).

²¹ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Det Europæiske Råd, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Håndtering af stigende energipriser: en værktøjsskisse for handling og støtte (COM(2021) 660 final af 13.10.2021).

²² Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Det Europæiske Råd, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget – REPowerEU: En fælles europæisk indsats for mere sikker og bæredygtig energi til overkommelige priser (COM(2022) 108 final af 8.3.2022).

²³ Gennem instrumentet for teknisk støtte, der blev oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/240 af 10. februar 2021 (EUT L 57 af 18.2.2021, s. 1), støtter Kommissionen efter anmodning medlemsstaterne i forbindelse med udformningen og gennemførelsen af reformer, der har til formål at sikre mere prismæssigt overkommelig, sikker og bæredygtig energi.

²⁴ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Det Europæiske Råd, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — REPowerEU-planen (COM(2022) 230 final af 18.5.2022).

²⁵ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2022/1032 af 29. juni 2022 om ændring af forordning (EU) 2017/1938 og (EF) nr. 715/2009 for så vidt angår gasoplagring (EUT L 173 af 30.6.2022, s. 17).

²⁶ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Spar på gassen til en sikker vinter (COM(2022) 360 final af 20.7.2022).

koordinerede foranstaltninger til reduktion af efterspørgslen efter gas²⁷ samt forordning (EU) 2022/1854 om et nødindgreb til afhjælpning af høje energipriser²⁸. Den 18. oktober 2022 vedtog Kommissionen meddelelsen om nødforanstaltninger på energiområdet²⁹ med henblik på fælles forberedelser, indkøb og beskyttelse af EU. I forbindelse med denne meddelelse foreslog Kommissionen en ny nødforordning³⁰ for at imødegå de høje gaspriser i EU og sikre forsyningssikkerheden i den kommende vinter. Dette vil ske gennem fælles indkøb af gas, prisbegrænsende mekanismer på TTF-gasbørsen, nye foranstaltninger vedrørende gennemslagskraftig infrastruktur anvendelse og solidaritet mellem medlemsstaterne samt fortsatte bestræbelser på at reducere gasefterspørgslen.

- (22) Meget høje energipriser skader økonomien og europæernes købekraft, navnlig de mest sårbare. Den Europæiske Centralbank har anslået, at det reale BNP vil falde med 0,1 % i sidste kvartal 2022 og forblive uændret i første kvartal 2023, hovedsagelig på grund af virkningerne af forstyrrelser af energiforsyningen, højere inflation og det dermed forbundne fald i tilliden³¹. Fortsat høje energipriser må forventes at øge fattigdommen og påvirke virksomhedernes konkurrenceevne. Især har de energiintensive industrier haft højere produktionsomkostninger. Disse omkostningsstigninger kan i visse tilfælde skabe tvivl om den fortsatte aktivitet i EU i virksomheder, som ellers ville være rentable, med en sandsynlig indvirkning på beskæftigelsen efterfølgende.
- (23) Den værktøjskasse, som Kommissionen præsenterede i oktober 2021, har vist sig at være effektiv og er i vid udstrækning blevet anvendt af mange medlemsstater, som har vedtaget en lang række foranstaltninger på nationalt plan. Værktøjsskassen blev udvidet i foråret 2022 med meddelelsen om indgreb på markedet på kort sigt og forbedringer af elmarkedets udformning på længere sigt³².
- (24) I REPowerEU-meddelelsen skitseredes der foranstaltninger til at imødegå stigende energipriser og genopfylde gaslagrene til vinteren, og REPowerEU-planen³³ indeholder foranstaltninger, der skal fremskynde udbredelsen af vedvarende energi, energibesparelser og energieffektivitet og diversificere energiforsyningen. Ved at fremskynde den grønne omstilling kan man reducere emissionerne, mindske afhængigheden af importerede fossile brændstoffer og beskytte sig mod prisstigninger.

²⁷ Rådets forordning (EU) 2022/1369 af 5. august 2022 om koordinerede foranstaltninger til reduktion af efterspørgslen efter gas (EUT L 206 af 8.8.2022, s. 1).

²⁸ Rådets forordning (EU) 2022/1854 af 6. oktober 2022 om et nødindgreb for at imødegå høje energipriser (EUT L 261 I af 7.10.2022, s. 1).

²⁹ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Det Europæiske Råd, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Nødforanstaltninger på energiområdet — Fælles forberedelser, indkøb og beskyttelse af EU (COM(2022) 553 final af 18. oktober 2022).

³⁰ Forslag til Rådets forordning — Styrkelse af solidariteten gennem bedre koordinering af indkøb af gas, udveksling af gas på tværs af grænserne og pålidelige prisbenchmarks (COM(2022) 549 final af 18. oktober 2022).

³¹ Den Europæiske Centralbanks (ECB's) makroøkonomiske fremskrivninger for euroområdet, september 2022.

³² Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: Indgreb på energimarkedet på kort sigt og forbedringer af elmarkedets udformning på længere sigt — vejen frem (COM(2022) 236 final af 18.5.2022).

³³ COM(2022) 230 final af 18.5.2022.

I forordningen om gasoplagring³⁴ blev der fastsat nye minsteoplagringsforpligtelser for gas for at sikre forsyningen til den kommende vinter, idet medlemsstaterne blev pålagt at fylde gaslagrene til 80 % senest den 1. november 2022 og til 90 % inden samme dato i de følgende år.

- (25) Efterhånden som krisen yderligere forstærkede risikoen for forsyningssikkerheden og forstyrrelser, begyndte Unionen at forberede sig på en langvarig og muligvis fuldstændig afbrydelse af gasleverancerne fra Rusland. Den nye europæiske plan for reduktion af gasefterspørgslen³⁵ fastsætter foranstaltninger, principper og kriterier for en koordineret reduktion af efterspørgslen og ledsages af forordning (EU) 2022/1369 om koordinerede foranstaltninger til reduktion af efterspørgslen efter gas³⁶, som fastsætter et frivilligt mål for reduktion af gasefterspørgslen på 15 % i alle medlemsstater og indfører en proces for udløsning af et bindende mål for reduktion af efterspørgslen, hvis det bliver nødvendigt.
- (26) Den 6. oktober 2022 vedtog Rådet forordning (EU) 2022/1854 om et nødindgreb til afhjælpning af høje energipriser for at reducere de europæiske borgeres og virksomheders energiregning. Forordning (EU) 2022/1854 indeholder bl.a. foranstaltninger til at reducere efterspørgslen efter elektricitet, hvilket vil bidrage til at sænke forbrugernes elomkostninger og til at omfordele energisektorens ekstraordinære indtægter til slutkunderne.
- (27) Den 19. og den 22. december 2022 vedtog Rådet yderligere forordninger for at tackle de høje energipriser, nemlig Rådets forordning (EU) 2022/2576 af 19. december 2022 om styrkelse af solidariteten gennem bedre koordinering af indkøb af gas, pålidelige prisbenchmarks og udveksling af gas på tværs af grænserne³⁷, Rådets forordning (EU) 2022/2577 af 22. december 2022 om en ramme for fremskyndelse af udbredelsen af vedvarende energi³⁸ og Rådets forordning (EU) 2022/2578 af 22. december 2022 om indførelse af en markedskorrektionsmekanisme til beskyttelse af unionsborgere og økonomien mod uforholdsmæssigt høje priser³⁹.

1.3. Nødvendigheden af en tæt europæisk koordinering af nationale støtteforanstaltninger

- (28) En målrettet og forholdsmæssig anvendelse af EU's statsstøttekontrol har til formål at sikre, at de nationale støtteforanstaltninger er effektive med hensyn til at hjælpe

³⁴ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2022/1032 af 29. juni 2022 om ændring af forordning (EU) 2017/1938 og (EF) nr. 715/2009 for så vidt angår gasoplagring (EUT L 173 af 30.6.2022, s. 17).

³⁵ Europa-Kommissionen, Generaldirektoratet for Kommunikation, *A European Gas Demand Reduction Plan*, Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2022, <https://data.europa.eu/doi/10.2775/705563> (ikke oversat til dansk).

³⁶ Rådets forordning (EU) 2022/1369 af 5. august 2022 om koordinerede foranstaltninger til reduktion af efterspørgslen efter gas (EUT L 206 af 8.8.2022, s. 1).

³⁷ Rådets forordning (EU) 2022/2576 af 19. december 2022 om styrkelse af solidariteten gennem bedre koordinering af indkøb af gas, pålidelige prisbenchmarks og udveksling af gas på tværs af grænserne (EUT L 335 af 29.12.2022, s. 1).

³⁸ Rådets forordning (EU) 2022/2577 af 22. december 2022 om en ramme for fremskyndelse af udbredelsen af vedvarende energi (EUT L 335 af 29.12.2022, s. 36).

³⁹ Rådets forordning (EU) 2022/2578 af 22. december 2022 om indførelse af en markedskorrektionsmekanisme til beskyttelse af unionsborgere og økonomien mod uforholdsmæssigt høje priser (EUT L 335 af 29.12.2022, s. 45).

virksomheder og mennesker, der er berørt af den nuværende krise, og bevare den langsigtede finanspolitiske holdbarhed af de nationale støtteforanstaltninger. EU's statsstøttekontrol skal sikre, at EU's indre marked ikke splittes op, og fastholde lige konkurrencevilkår. Det indre markeds integritet er vigtig for at kunne modstå eksternt pres og undgå støttekapløb, hvor finansielt stærkere medlemsstater overbyder nabolandene til skade for samhørigheden i Unionen.

- (29) Kommissionen finder, at den nuværende krise, der rammer virksomheder i alle medlemsstater, berettiger, at der foretages en beregning af de maksimale støttelofter pr. medlemsstat i de relevante afsnit, så længe det fortsat sikres, at de støtteberettigede omkostninger kun dækkes én gang, og at de specifikke støttelofter, der gælder i henhold til denne meddelelse, overholdes.
- (30) Kommissionen finder endvidere, at der er behov for yderligere strategiske investeringer for at håndtere afhængigheden af fossile brændstoffer som et vigtigt element, der forværrer krisen, og fremskynde den grønne omstilling i overensstemmelse med REPowerEU-målene, samtidig med at modstandsdygtigheden i EU's fremtidige kulstoffattige energisystem sikres. Dette er særlig relevant i den nuværende globale kontekst, hvor sådanne investeringer risikerer at blive omdirigeret fra EØS. Afsnit 2.5 og 2.6 i denne meddelelse indeholder relevante værktøjer med henblik på at udbrede projekter vedrørende produktion af vedvarende energi og gennemføre industrielle dekarboniseringsforanstaltninger, og disse værktøjer har en vigtig, om end indirekte indvirkning på produktionen af det nødvendige udstyr og de nødvendige komponenter til omstillingen til en nulemissionsøkonomi. På den baggrund giver afsnit 2.8 i denne meddelelse medlemsstaterne yderligere mulighed for at yde støtte direkte til produktive investeringer i specifikke strategiske varer, der er nødvendige for den grønne omstilling. InvestEU spiller som Unionens redskab til at sætte gang i de private investeringer på EU's prioriterede områder en central rolle med hensyn til at mobilisere støtte til disse prioriterede områder, navnlig med hensyn til energi og industriplanen for den grønne pagt⁴⁰. I det omfang de foranstaltninger, der indføres af gennemførelsespartnerne og de finansielle formidlere i forbindelse med InvestEU, er underlagt statsstøttere reglerne, kan de derfor være omfattet af de ordninger, som Kommissionen har godkendt i henhold til afsnit 2.5, 2.6 og 2.8 i denne meddelelse. Da støtte til investeringer i produktionsanlæg kan skabe problemer i forhold til de overordnede mål for det indre markeds integritet og samhørighed, skal en sådan støtte klart afgrænses til de definerede strategiske områder, være begrænset i tid og med hensyn til støttens nominelle størrelse og sikre tilstrækkelige incitamenter til at opfylde samhørighedsmålene. I afsnit 2.8 i denne meddelelse fastsættes de særlige betingelser, hvorunder støtte til investeringer i specifikke foranstaltninger med henblik på omstillingen til en nulemissionsøkonomi undtagelsesvis vil blive betragtet som forenelig med statsstøttere reglerne. For så vidt som afsnittet omhandler muligheden for at yde individuel støtte uden for en ordning, vil den enten være begrænset til støtteberettigede områder som defineret i de gældende regionalstøttekort, eller den vil skulle vedrøre investeringer i mindst tre EØS-lande, hvoraf en betydelig del skal afholdes i mindst to støtteberettigede områder. Dette krav vil bidrage til videreudvikling af et bredere økosystem langs den relevante værdikæde i hele Europa og styrke forsyningskædens modstandsdygtighed.

⁴⁰ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Det Europæiske Råd, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — En industriplan for den grønne pagt til den CO2-neutrale tidsalder (COM(2023) 62 final af 1.2.2023).

1.4. Passende statsstøtteforanstaltninger

- (31) I denne meddelelse beskrives de muligheder, som medlemsstaterne har som led i deres samlede indsats for at klare de udfordringer, der følger af Ruslands aggressionskrig mod Ukraine, for inden for rammerne af EU's statsstøtteregler dels at sikre likviditet og adgang til finansiering for virksomheder, navnlig SMV'er, der står over for økonomiske udfordringer i den nuværende krise, dels at tilskynde til et reduceret energiforbrug.
- (32) Som anført i meddelelsen fra oktober 2021 udgør foranstaltninger til fordel for ikkekommercielle energiforbrugere ikke statsstøtte, forudsat at de ikke indirekte gavner en bestemt sektor eller virksomhed. Medlemsstaterne kan eksempelvis udbetale specifikke sociale ydelser til de mest udsatte for at hjælpe dem med at betale deres energiregninger på kort sigt eller yde støtte til forbedringer af energieffektiviteten, samtidig med at der sikres et velfungerende marked.
- (33) Foranstaltninger rettet mod kommercielle energiforbrugere udgør ikke statsstøtte, forudsat at sådanne foranstaltninger er af almen karakter. Sådanne ikkeselektive foranstaltninger kan f.eks. tage form af generelle skatte- eller afgiftslempelser, en nedsat sats for levering af naturgas, elektricitet eller fjernvarme eller reducerede netværksomkostninger. I det omfang nationale interventioner udgør støtte, kan de betragtes som forenelige med statsstøttereglerne, hvis de opfylder visse krav. F.eks. kan støtte i form af nedsættelser af harmoniserede miljøafgifter, der overholder minimumsafgiftssatserne og reglerne i energibeskatningsdirektivet⁴¹, og som er i overensstemmelse med bestemmelserne i en gruppefritagelsesforordning, gennemføres af medlemsstaterne uden forudgående anmeldelse til Kommissionen.
- (34) Med hensyn til afsnit 2.1 og 2.4 i denne meddelelse kan støtten ydes direkte til den endelige støttemodtager eller kanaliseres gennem en energileverandør. Hvis støtten kanaliseres gennem en energileverandør, skal medlemsstaten godtgøre, at den anvender en mekanisme, der bevarer konkurrencen mellem leverandørerne, og sikrer, at støtten videregives til den endelige støttemodtager.
- (35) Kommissionen mener, at visse finansielle behov kan kræve andre værktøjer end dem, der er dækket af afsnit 2.1, 2.2 og 2.3 i denne meddelelse. Dette kan navnlig være tilfældet, hvis den nuværende krise ikke blot medfører likviditetsbehov, men også betydelige tab, der kan underminere støttemodtagerens evne til at overholde sine gældsforpligtelser og antyde et solvensbehov. I tilfælde, hvor der ydes store støttebeløb til individuelle støttemodtagere, og hvor disses mulighed for at overholde deres gældsforpligtelser med udgangspunkt i vilkår, som er bestemt af den tidligere indtjeningsevne, synes under pres, kan medlemsstaterne overveje at anmode støttemodtagerne om oplysninger om deres forventede fremtidige indtjening og de heraf følgende muligheder for fortsat at servicere gælden med henblik på at vurdere, om anvendelsen af andre værktøjer såsom solvensstøtte kan være hensigtsmæssig eller blive mere hensigtsmæssig set i relation til deres finansielle behov.
- (36) Under særlige omstændigheder⁴² kan medlemsstaterne lægge til grund, at virksomheder, der er hårdt ramt af den nuværende krise, har behov for solvensstøtte,

⁴¹ Rådets direktiv 2003/96/EF af 27. oktober 2003 om omstrukturering af EF-bestemmelserne for beskatning af energiprodukter og elektricitet (EUT L 283 af 31.10.2003, s. 51).

⁴² Indgrebet skal begrænses til situationer, hvor det er i den fælles interesse at gribe ind.

som ikke i tilstrækkelig grad kan ydes gennem private kilder alene. Hvis virksomheder ville indstille eller nedskalere driften uden en sådan solvensstøtte og en indstilling eller nedskalering af driften ville true energimarkederne eller andre markeder af systemisk vigtighed for økonomien (eller for det indre markeds sikkerhed og modstandsdygtighed), kan en sådan solvensstøtte betragtes som forenelig efter artikel 107, stk. 3, litra b), i TEUF.

- (37) Kommissionen anser følgende generelle principper for særligt relevante i forbindelse med den påkrævede konkrete vurdering som anført i punkt 36 ovenfor:
- a. støtten skal være nødvendig, egnet til at undgå, at sådanne virksomheder pludselig forlader markedet, være forholdsmæssig⁴³ og må under ingen omstændigheder overstige det minimum, der er nødvendigt for at sikre deres rentabilitet
 - b. et selskab, der indgår i en koncern, eller som overtages af en større koncern, er kun berettiget til støtte, hvis det kan bevises, at selskabets vanskeligheder ikke er et resultat af en vilkårlig omkostningsfordeling inden for koncernen, og at selskabets vanskeligheder er for alvorlige til, at koncernen selv kan løse dem. I sådanne tilfælde vil der normalt kræves et betydeligt bidrag fra koncernen til omkostningerne ved solvensforanstaltningen
 - c. statsstøtte skal ydes på vilkår, der giver staten et rimeligt afkast, f.eks. en passende andel af støttemodtagerens fremtidige indtjening, set i forhold til størrelsen af den af staten indskudte egenkapital sammenholdt med virksomhedens resterende egenkapital efter indregning af tab, herunder forventede tab uden støtteforanstaltningen
 - d. når støtten ydes i form af ansvarlig lånekapital eller andre hybride kapitalinstrumenter, skal det samlede afkast af sådanne instrumenter i tilstrækkelig grad tage hensyn til det valgte instruments karakteristika, herunder dets rang og alle betalingsvilkår
 - e. det vil være nødvendigt med passende konkurrenceforanstaltninger i overensstemmelse med principperne i rammebestemmelserne for statsstøtte til redning og omstrukturering fra 2014⁴⁴. På grundlag af de særlige forhold, der gør sig gældende i hvert enkelt tilfælde, og de relevante konkurrenceforhold kan det også være nødvendigt at afhænde aktiver som en kompensationsforanstaltning. Desuden vil der være behov for adfærdsmæssige foranstaltninger, herunder forpligtelser, der sikrer et effektivt forbud mod bonusbetalinger eller andre variable betalinger, udbyttebetalinger og overtagelser
 - f. Kommissionen kan kræve, at medlemsstaten også på et senere tidspunkt end Kommissionens beslutning fremlægger en vurdering af støttemodtagerens langsigtede levedygtighed, der skal ledsage anmeldelsen eller fremlægges på et

⁴³ Som hovedregel er støtten forholdsmæssig, hvis den ikke går ud over at genoprette støttemodtagerens kapitalstruktur i forhold til, hvad der var gældende før krisen som følge af Ruslands aggression mod Ukraine. Ved vurderingen af, om støtten er forholdsmæssig, skal der tages hensyn til støtte, der er modtaget eller planlagt i forbindelse med den nuværende krise, og navnlig støtte på grundlag af denne meddelelse.

⁴⁴ Meddelelse fra Kommissionen – Rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte ikkefinansielle virksomheder (EUT C 249 af 31.7.2014, s. 1).

senere tidspunkt. Hvis Kommissionen finder det hensigtsmæssigt, efter at den har set nærmere på en sådan vurdering, skal medlemsstaten forpligte sig til inden for en af Kommissionen fastsat frist at anmelde en omstruktureringsplan til Kommissionen med henblik på godkendelse i overensstemmelse med rammebestemmelserne for statsstøtte til redning og omstrukturering.

- (38) Medlemsstaterne opfordres til på en ikkediskriminerende måde at overveje at fastsætte krav vedrørende miljøbeskyttelse eller forsyningssikkerhed i forbindelse med ydelse af støtte i henhold til afsnit 2.4 og 2.8 i denne meddelelse. Dette kunne f.eks. antage følgende former⁴⁵:
- a. krav om, at støttemodtageren skal dække en del af sit energiforbrug ved hjælp af vedvarende energi, f.eks. gennem elkøbsaftaler eller direkte investeringer i energiproduktion fra vedvarende energikilder
 - b. krav om investeringer i energieffektivitet, reduktion af energiforbruget i forhold til den økonomiske produktion, f.eks. gennem reduceret forbrug til produktionsprocesser, opvarmning eller transport, navnlig ved hjælp af gennemførelsesforanstaltninger til anbefalinger fra energisyn udført i henhold til artikel 8, stk. 2 eller 4, i og bilag VI til direktiv 2012/27/EU
 - c. krav om investeringer for at reducere eller diversificere naturgasforbruget, f.eks. ved hjælp af elektrificeringsforanstaltninger ved hjælp af vedvarende energikilder eller cirkulære løsninger såsom genbrug af spildgasser
 - d. krav om fleksible investeringer for at lette en bedre tilpasning af forretningsprocesserne til prissignaler på elmarkederne.
- (39) Medlemsstaterne kan også yde støtte til at råde bod på skader, der er forårsaget af usædvanlige begivenheder, jf. artikel 107, stk. 2, litra b), i TEUF. En sådan statsstøtte, der har til formål at afbøde skader, der er direkte forårsaget af de nuværende og usædvanlige begivenheder i forbindelse med Ruslands aggression mod Ukraine, kan også omfatte virkningerne af visse følger af Ruslands aggression mod Ukraine, herunder de pålagte økonomiske sanktioner eller modforanstaltninger, der har negativ indvirkning på støttemodtagerens mulighed for at udøve sin økonomiske aktivitet eller en bestemt del af sin økonomiske aktivitet, som det er muligt at udskille.
- (40) Tab, der er direkte forårsaget af tvungne reduktioner i naturgas- eller elforbruget, som medlemsstaterne eventuelt vil blive nødsaget til at indføre, kan vurderes i henhold til artikel 107, stk. 2, litra b), i TEUF, forudsat at der ikke sker overkompensation.
- (41) Medlemsstaterne skal anmelde sådanne støtteforanstaltninger, og Kommissionen vil vurdere dem umiddelbart i henhold til artikel 107, stk. 2, litra b), i TEUF. En sådan støtte kan ydes til kriseramte virksomheder.

⁴⁵ Medlemsstaterne opfordres til at gøre brug af de muligheder for at yde støtte, der er godkendt i retningslinjerne for statsstøtte til klima, miljøbeskyttelse og energi 2022, navnlig for så vidt angår vedvarende energi, energieffektivitet eller andre dekarboniseringsforanstaltninger.

- (42) I overensstemmelse med forordning (EU) 2022/1369 om koordinerede foranstaltninger til reduktion af efterspørgslen efter gas⁴⁶ kan medlemsstaterne overveje passende foranstaltninger i form af incitamenter til frivillig reduktion af naturgasefterspørgslen. Hvis medlemsstaterne har til hensigt at indføre sådanne incitamenter i forbindelse med den nuværende krise, vil Kommissionen vurdere sådanne foranstaltninger umiddelbart i henhold til artikel 107, stk. 3, litra b), i TEUF. Selv om dette vil kræve en konkret vurdering, anser Kommissionen generelt følgende elementer for at være særligt relevante:
- a. anvendelse af en udbudsprocedure baseret på gennemsigtige kriterier til indgåelse af kontrakter om frivillig reduktion af efterspørgslen
 - b. fravær af formelle restriktioner for handel eller strømme på tværs af grænserne
 - c. begrænsningen af sådanne incitamenter til fremtidige efterspørgselsreduktioner, der er mere vidtgående end dem, som støttemodtageren ville have iværksat uanset foranstaltningen
 - d. en øjeblikkelig reduktion af den samlede endelige gasefterspørgsel i den pågældende medlemsstat, samtidig med at man undgår et simpelt skift i naturgasefterspørgslen.
- (43) Medlemsstaterne kan også træffe foranstaltninger i form af incitamenter til opfyldning af gaslagre, i det omfang markedet ikke giver passende incitamenter til at gøre det. I tilfælde hvor medlemsstaterne har til hensigt at give incitamenter til opfyldning af gaslagre i forbindelse med den nuværende krise, vil Kommissionen vurdere dem umiddelbart i henhold til artikel 107, stk. 3, litra b), i TEUF⁴⁷. Selv om dette vil kræve en konkret vurdering, anser Kommissionen generelt følgende elementer for særligt relevante:
- a. anvendelse af en udbudsprocedure baseret på gennemsigtige kriterier for at minimere støtten
 - b. fravær af restriktioner for handel eller strømme på tværs af grænserne
 - c. sikkerhedsforanstaltninger for at undgå overkompensation
 - d. overholdelsen af de forpligtelser og betingelser vedrørende opfyldning af gaslagre og incitamenter til gaslagring, der er fastsat i artikel 6a-6d i forordning (EU) 2017/1938⁴⁸, navnlig betingelserne for støtteforanstaltninger som fastsat i artikel 6b, stk. 2 og 3.
- (44) Kommissionen vil fra sag til sag overveje eventuel nødvendig, forholdsmæssig og egnet støtte i overensstemmelse med Kommissionens meddelelse "Spar på gassen til

⁴⁶ Rådets forordning (EU) 2022/1369 af 5. august 2022 om koordinerede foranstaltninger til reduktion af efterspørgslen efter gas (EUT L 206 af 8.8.2022, s. 1).

⁴⁷ Se Kommissionens afgørelse af 12. juli 2022 om SA.103012 (2022NN) — Foranstaltning til oplagring af naturgas i Bergermeer-lageret i den næste opvarmningsperiode.

⁴⁸ Som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2022/1032 af 29. juni 2022 (EUT L 173 af 30.6.2022, s. 17).

en sikker vinter"⁴⁹ og de nationale nødplaner for gasforsyningssikkerhed med henblik på at tilpasse anlæg, der i en begrænset periode vil bidrage til at erstatte gas med et andet mere forurenende kulstofbrændsel. Ethvert sådant alternativt kulstofbrændsel skal have det lavest mulige emissionsindhold, mens støtten bør være underlagt energieffektivitetsbestræbelser og ikke må have fastlåsningsvirkninger, der rækker ud over krisen, i overensstemmelse med EU's klimamål. Sådanne foranstaltninger kan have til formål dels på forhånd at reducere gasforbruget, dels at reagere på en tvungen reduktion af efterspørgslen efter naturgas, hvis der ikke kompenseres på anden måde⁵⁰.

- (45) I betragtning af udfordringerne i forbindelse med transport af varer til og fra Ukraine vil Kommissionen fra sag til sag overveje eventuel støtte til forsikring eller genforsikring i forbindelse med transport af varer til og fra Ukraine. Medlemsstaterne skal bl.a. påvise, at forsikring eller genforsikring enten slet ikke er mulig eller kun kan opnås til priser, der er væsentligt højere end før Ruslands invasion af Ukraine.
- (46) Transport af flygtninge og humanitært materiale falder principielt ikke ind under EU's statsstøtteregele, så længe staten handler i egenskab af udøver af offentlig myndighed (i modsætning til at udøve en økonomisk aktivitet), og så længe transporttjenesterne ikke købes til mere end markedsprisen.
- (47) Støtte, som medlemsstaterne yder virksomheder på grundlag af denne meddelelse, og som kanaliseres gennem kreditinstitutter som finansielle formidlere, skal komme disse virksomheder direkte til gode. Den kan imidlertid give de finansielle formidlere en indirekte fordel. En sådan indirekte fordel som led i sikkerhedsforanstaltningerne i afsnit 2.2 og 2.3 har dog ikke til formål at bevare eller genskabe kreditinstitutters rentabilitet, likviditet eller solvens. Derfor vil en sådan støtte ikke blive betragtet som ekstraordinær finansiell støtte fra det offentlige, hverken i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/59/EU (direktiv om genopretning og afvikling – BRRD)⁵¹ eller Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 806/2014 (den fælles afviklingsmekanisme – SRM-forordningen)⁵², og den vil ikke blive vurderet på grundlag af de statsstøtteregele, der gælder for banksektoren⁵³.

⁴⁹ COM(2022) 360 final af 20.7.2022.

⁵⁰ Et eksempel i forbindelse med elproduktion er Kommissionens afgørelse af 30.9.2022 i statsstøttesag SA.103662 (2022/N) – Tyskland – Midlertidig brunkulforsyningsreserve til lagring af gas (ikke oversat til dansk).

⁵¹ EUT L 173 af 12.6.2014, s. 190, se artikel 2, stk. 1, nr. 28), i BRRD.

⁵² EUT L 225 af 30.7.2014, s. 1, se artikel 3, stk. 1, nr. 29), i SRM-forordningen.

⁵³ Meddelelse fra Kommissionen — Rekapitalisering af pengeinstitutter under den aktuelle finanskriser: Støttens begrænsning til det nødvendige minimum og sikkerhedsforanstaltninger mod uforholdsmæssige konkurrencefordrejninger (EUT C 10 af 15.1.2009, s. 2), meddelelse fra Kommissionen om behandlingen af værdiforringede aktiver i Fællesskabets banksektor (EUT C 72 af 26.3.2009, s. 1), meddelelse fra Kommissionen om genoprettelse af rentabiliteten i finanssektoren under den nuværende krise og vurdering af omstrukturierungsforanstaltninger på grundlag af statsstøtteregele (EUT C 195 af 19.8.2009, s. 9), meddelelse fra Kommissionen om anvendelse fra den 1. januar 2011 af statsstøtteregele på støtteforanstaltninger til fordel for banker i forbindelse med finanskrisen (EUT C 329 af 7.12.2010, s. 7), meddelelse fra Kommissionen om anvendelse af statsstøtteregele på støtteforanstaltninger til fordel for banker i forbindelse med finanskrisen fra og med 1. januar 2012 (EUT C 356 af 6.12.2011, s. 7) og meddelelse fra Kommissionen om statsstøtteregele anvendelse fra den 1. august 2013 på støtteforanstaltninger til fordel for banker i forbindelse med finanskrisen ("Bankmeddelelsen fra 2013") (EUT C 216 af 30.7.2013, s. 1).

- (48) Støtte ydet af medlemsstaterne til kreditinstitutter eller andre finansielle institutioner i henhold til artikel 107, stk. 2, litra b), i TEUF for at kompensere for direkte tab lidt som følge af den nuværende krise, eller støtte ydet af medlemsstaterne til kreditinstitutter eller andre finansielle institutioner inden for rammerne af afsnit 2.4 i denne meddelelse, som ikke har til formål at bevare eller genoprette et instituts eller en enheds rentabilitet, likviditet eller solvens, vil ikke blive betragtet som ekstraordinær finansiel støtte fra det offentlige i medfør af BRRD eller SRM-forordningen og vil heller ikke blive vurderet på grundlag af de statsstøtteregler, der gælder for banksektoren⁵⁴.
- (49) Hvis kreditinstitutter som følge af den nuværende krise skulle få behov for ekstraordinær finansiel støtte fra det offentlige (jf. artikel 2, stk. 1, nr. 28), i BRRD og artikel 3, stk. 1, nr. 29), i SRM-forordningen) i form af likviditet, rekapitalisering eller foranstaltninger vedrørende værdiforringede aktiver, skal det vurderes, om foranstaltningen opfylder betingelserne i artikel 32, stk. 4, litra d), nr. i), ii) eller iii), i BRRD og artikel 18, stk. 4, litra d), nr. i), ii) eller iii), i SRM-forordningen. Hvis sidstnævnte betingelser er opfyldt, vil det kreditinstitut, der modtager en sådan ekstraordinær finansiel støtte fra det offentlige, ikke blive betragtet som nødlidende eller forventeligt nødlidende.
- (50) I det omfang sådanne foranstaltninger skal afhjælpe problemer, der er knyttet til Ruslands militære aggression mod Ukraine og de direkte eller indirekte virkninger heraf, vil de blive anset for at falde ind under punkt 45 i bankmeddelelsen fra 2013⁵⁵, som indeholder en undtagelse fra kravet om, at aktionærer og efterstillede kreditorer skal være med til at dele byrden.
- (51) Støtte ydet på grundlag af denne meddelelse må ikke være betinget af, at støttemodtageren flytter en produktionsaktivitet eller en anden aktivitet fra et andet land i EØS til den støtteydende medlemsstats område. En sådan betingelse forekommer skadelig for det indre marked. Dette gælder uanset omfanget af arbejdspladser, der rent faktisk er gået tabt i støttemodtagerens oprindelige virksomhed i EØS, jf. dog de særlige sikkerhedsforanstaltninger i afsnit 2.8 i denne meddelelse.
- (52) Støtte på grundlag af denne meddelelse må ikke ydes til virksomheder, der er omfattet af sanktioner vedtaget af EU, herunder, men ikke begrænset til:
- a. personer, enheder eller organer, der specifikt er nævnt i de retsakter, hvorved disse sanktioner pålægges
 - b. virksomheder, der ejes eller kontrolleres af personer, enheder eller organer, som er omfattet af sanktioner vedtaget af EU, eller
 - c. virksomheder, der er aktive i brancher, der er omfattet af sanktioner vedtaget af EU, for så vidt som støtten ville være i strid med målene med de relevante sanktioner.

⁵⁴ Enhver foranstaltning til støtte for kreditinstitutter eller andre finansielle institutioner, der udgør statsstøtte som omhandlet i artikel 107, stk. 1, i TEUF, herunder foranstaltninger, som ikke er omfattet af denne meddelelse, skal anmeldes til Kommissionen og vurderes på grundlag af de statsstøtteregler, der gælder for banksektoren.

⁵⁵ Som defineret i fodnote 53.

- (53) Statsstøtteforanstaltninger, der i sig selv, i kraft af de betingelser, der er knyttet til dem, eller deres finansieringsmåde, uundgåeligt vil føre til en overtrædelse af EU-retten, kan ikke erklæres forenelige med det indre marked. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvis støtten er underlagt bestemmelser, der direkte eller indirekte gør den betinget af produktets eller udstyrs oprindelse, f.eks. krav om, at støttemodtageren skal købe indenlandsk producerede produkter. Kommissionen godkender ikke støtte til eksportrelaterede aktiviteter til tredjelande eller til medlemsstater, som er direkte knyttet til de eksporterede mængder, støtte, der er betinget af, at der anvendes indenlandske frem for importerede varer, eller støtte til etablering og drift af et distributionsnet eller til dækning af andre udgifter i forbindelse med eksportaktiviteter.

1.5. Anvendelse af artikel 107, stk. 3, litra b), i TEUF

- (54) I henhold til artikel 107, stk. 3, litra b), i TEUF kan Kommissionen erklære støtte forenelig med det indre marked, hvis den har til formål at "afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i en medlemsstats økonomi". I den forbindelse har Unionens retsinstanser afgjort, at forstyrrelsen skal påvirke hele eller en vigtig del af den pågældende medlemsstats økonomi og ikke blot en af dens regioner eller en del af dens område. Dette er endvidere i overensstemmelse med behovet for at foretage en streng fortolkning af enhver undtagelsesbestemmelse såsom artikel 107, stk. 3, litra b), i TEUF⁵⁶. Nævnte fortolkning er konsekvent blevet fulgt af Kommissionen i dennes beslutningspraksis⁵⁷.
- (55) Kommissionen mener, at Ruslands aggression mod Ukraine og de direkte eller indirekte virkninger heraf, herunder de sanktioner, som EU eller dets internationale partnere har pålagt, og de modforanstaltninger, der er truffet af f.eks. Rusland, har skabt betydelig økonomisk usikkerhed, forstyrret handelsstrømmene og forsyningskæderne og ført til usædvanligt store og uventede prisstigninger, navnlig på naturgas og elektricitet, men også på mange andre råstoffer og primærprodukter. Disse virkninger har samlet set medført en alvorlig forstyrrelse af økonomien i alle medlemsstater. Forstyrrelse af forsyningskæden og øget usikkerhed har direkte eller indirekte virkninger, der påvirker mange sektorer. Desuden påvirker stigende energipriser reelt al økonomisk aktivitet i alle medlemsstater. Kommissionen mener derfor, at en bred vifte af økonomiske sektorer i alle medlemsstater er ramt af en alvorlig økonomisk forstyrrelse. På grundlag heraf finder Kommissionen, at der bør fastsættes kriterier for vurderingen af statsstøtteforanstaltninger, som medlemsstaterne kan anvende for at afhjælpe nævnte alvorlige forstyrrelse.
- (56) Statsstøtte er navnlig berettiget og kan i en begrænset periode erklæres forenelig med det indre marked på grundlag af artikel 107, stk. 3, litra b), i TEUF, hvis det kan at afhjælpe likviditetsmanglen i virksomheder, der direkte eller indirekte er berørt af den alvorlige forstyrrelse af økonomien som følge af Ruslands militære aggression mod

⁵⁶ Jf. forenede sager T-132/96 og T-143/96, Freistaat Sachsen og andre mod Kommissionen, EU:T:1999:326, præmis 167.

⁵⁷ Kommissionens beslutning 98/490/EF i sag C 47/96 *Crédit Lyonnais* (EFT L 221 af 8.8.1998, s. 28), nr. 10.1, Kommissionens beslutning 2005/345/EF i sag C 28/02, *Bankgesellschaft Berlin* (EUT L 116 af 4.5.2005, s. 1), nr. 153, og Kommissionens beslutning 2008/263/EF i sag C 50/06, *BAWAG* (EUT L 83 af 26.3.2008, s. 7), nr. 166. Se Kommissionens beslutning i sag NN 70/07, *Northern Rock* (EUT C 43 af 16.2.2008, s. 1), Kommissionens beslutning i sag NN 25/08, *Redningsstøtte til Risikoabschirmung WestLB* (EUT C 189 af 26.7.2008, s. 3), Kommissionens beslutning af 4. juni 2008 i statsstøttesag C 9/08 *SachsenLB* (EUT L 104 af 24.4.2009, s. 34) og Kommissionens beslutning af 16. juni 2017 i sag SA-32544 (2011/C) *Omstrukturering af TRAINOSE S.A* (EUT L 186 af 24.7.2018, s. 25).

Ukraine og de direkte og indirekte virkninger heraf, herunder de sanktioner, som EU eller dets internationale partnere har vedtaget, eller de økonomiske modforanstaltninger, som f.eks. Rusland har truffet.

- (57) Kommissionen skitserer i denne meddelelse de kriterier for forenelighedsvurderingen, som den i princippet vil anvende på den støtte, som medlemsstaterne yder i den forbindelse i henhold til artikel 107, stk. 3, litra b), i TEUF. Medlemsstaterne skal derfor bevise, at de statsstøtteforanstaltninger, de anmelder til Kommissionen inden for anvendelsesområdet for denne meddelelse, er nødvendige og egnede til at afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i den berørte medlemsstats økonomi og står i rimeligt forhold dertil, og at alle kravene i denne meddelelse er opfyldt.
- (58) Statsstøtteforanstaltninger, der anmeldes og vurderes på grundlag af denne meddelelse, har til formål at støtte virksomheder, der er aktive i EU, og som er berørt af Ruslands militære aggression og/eller konsekvenserne heraf. Støtteforanstaltningerne må på ingen måde anvendes til at underminere de tilsigtede virkninger af sanktioner pålagt af EU eller dets internationale partnere og skal være i fuld overensstemmelse med de gældende forordningers⁵⁸ antiomgåelsesregler. Det skal navnlig undgås, at fysiske personer eller enheder, der er omfattet af sanktionerne, direkte eller indirekte drager fordel af sådanne foranstaltninger⁵⁹.
- (59) Statsstøtteforanstaltninger, der falder inden for denne meddelelses anvendelsesområde, kan kumuleres med hinanden i overensstemmelse med kravene i de specifikke afsnit i meddelelsen. Statsstøtteforanstaltninger, der er omfattet af denne meddelelse, kan kumuleres med støtte i henhold til de minimis-forordningerne⁶⁰ eller med støtte i henhold til gruppefritagelsesforordningerne⁶¹, forudsat at bestemmelserne og kumulationsreglerne i disse forordninger overholdes. Statsstøtteforanstaltninger, der er omfattet af denne meddelelse, kan kumuleres med støtte efter de midlertidige covid-

⁵⁸ Eksempelvis artikel 12 i Rådets forordning (EU) nr. 833/2014 af 31. juli 2014 om restriktive foranstaltninger på baggrund af Ruslands handlinger, der destabiliserer situationen i Ukraine (EUT L 229 af 31.7.2014, s. 1).

⁵⁹ I betragtning af den særlige situation med to på hinanden følgende kriser, der har påvirket virksomhederne på flere måder, kan medlemsstaterne på grundlag af denne meddelelse vælge også at yde støtte til kriseramte virksomheder.

⁶⁰ Kommissionens forordning (EU) nr. 1407/2013 af 18. december 2013 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte (EUT L 352 af 24.12.2013, s. 1), Kommissionens forordning (EU) nr. 1408/2013 af 18. december 2013 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte i landbrugssektoren (EUT L 352 af 24.12.2013, s. 9), Kommissionens forordning (EU) nr. 717/2014 af 27. juni 2014 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte i fiskeri- og akvakultursektoren (EUT L 190 af 28.6.2014, s. 45) og Kommissionens forordning (EU) nr. 360/2012 af 25. april 2012 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte ydet til virksomheder, der udfører tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse (EUT L 114 af 26.4.2012, s. 8).

⁶¹ Kommissionens forordning (EU) nr. 651/2014 af 17. juni 2014 om visse former for støttes forenelighed med det indre marked i henhold til traktatens artikel 107 og 108 (generel gruppefritagelsesforordning), Kommissionens forordning (EU) nr. 702/2014 af 25. juni 2014 om forenelighed med det indre marked efter artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde af visse kategorier af støtte i landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter (EUT L 193 af 1.7.2014, s. 1) og Kommissionens forordning (EU) nr. 1388/2014 af 16. december 2014 om forenelighed med det indre marked efter artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde af visse kategorier af statsstøtte til virksomheder, der beskæftiger sig med fremstilling, forarbejdning og afsætning af fiskevarer og akvakulturprodukter (EUT L 369 af 24.12.2014, s. 37).

19-rammebestemmelser for statsstøtte⁶², forudsat at de respektive kumulationsregler overholdes. Når medlemsstaterne yder lån eller garantier til de samme modtagere på grundlag af de midlertidige covid-19-rammebestemmelser for statsstøtte og på grundlag af denne meddelelse, og når lånets samlede hovedstol beregnes på grundlag af støttemodtagerens selvangivne likviditetsbehov, skal medlemsstaterne sikre, at disse likviditetsbehov kun dækkes én gang med støtte. På samme måde kan støtte på grundlag af denne meddelelse kumuleres med støtte i henhold til artikel 107, stk. 2, litra b), i TEUF, men der må ikke være nogen overkompensation for den skade, som støttemodtageren har lidt.

2. MIDLERTIDIGE STATSSTØTTEFORANSTALTNINGER

2.1. Begrænsede støttebeløb

- (60) Ud over de eksisterende muligheder, der er baseret på artikel 107, stk. 3, litra c), i TEUF, kan midlertidig begrænset støtte til virksomheder, der er berørt af Ruslands militære aggression mod Ukraine og/eller de direkte eller indirekte virkninger heraf, være en passende, nødvendig og målrettet løsning under den nuværende krise.
- (61) Kommissionen vil anse en sådan statsstøtte for forenelig med det indre marked på grundlag af artikel 107, stk. 3, litra b), i TEUF, forudsat at alle følgende betingelser er opfyldt (de særlige bestemmelser for den primære landbrugssektor og fiskeri- og akvakultursektorerne er anført i punkt 62):
- a. den samlede støtte pr. virksomhed pr. medlemsstat overstiger ikke på noget tidspunkt 2 mio. EUR⁶³. Støtten kan ydes i form af direkte tilskud, skatte- eller betalingsfordele eller andre former såsom tilbagebetalingspligtige forskud, garantier⁶⁴, lån⁶⁵ og egenkapital, forudsat at den samlede pålydende værdi af disse foranstaltninger ikke overstiger det samlede loft på 2 mio. EUR pr. virksomhed pr. medlemsstat. Der er tale om bruttobeløb, dvs. før fradrag af skatter og afgifter o. lign.
 - b. støtten ydes på grundlag af en støtteordning med et anslået budget
 - c. støtten ydes senest den 31. december 2023⁶⁶
 - d. støtten ydes til virksomheder, der er berørt af krisen

⁶² Meddelelse fra Kommissionen — Midlertidige rammebestemmelser for statslige foranstaltninger til støtte for økonomien under det nuværende covid-19-udbrud (EUT C 91 I af 20.3.2020, s. 1) som ændret ved Kommissionens meddelelse C(2020) 2215 (EUT C 112 I af 4.4.2020, s. 1), C(2020) 3156 (EUT C 164 af 13.5.2020, s. 3), C(2020) 4509 (EUT C 218 af 2.7.2020, s. 3), C(2020) 7127 (EUT C 340 I af 13.10.2020, s. 1), C(2021) 564 (EUT C 34 af 1.2.2021, s. 6) og C(2021) 8442 (EUT C 473 af 24.11.2021, s. 1).

⁶³ Støtte ydet på grundlag af ordninger, der er godkendt efter dette afsnit, og som er blevet tilbagebetalt, før der ydes ny støtte efter dette afsnit, vil ikke blive taget med i betragtning ved bestemmelsen af, hvorvidt det relevante loft er overskredet.

⁶⁴ Når der ydes støtte i form af garantier efter dette afsnit, finder de supplerende betingelser i punkt 67, litra i), anvendelse.

⁶⁵ Når der ydes støtte i form af lån efter dette afsnit, finder de supplerende betingelser i punkt 70, litra g), anvendelse.

⁶⁶ Hvis støtten ydes i form af en skattefordel, skal den skyldige skat, som fordelens bevilges for, være opstået senest den 31. december 2023.

- e. støtte, der ydes til virksomheder, som beskæftiger sig med forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukter⁶⁷, er betinget af, at den ikke helt eller delvis kommer primærproducenter til gode, og den fastsættes ikke på grundlag af prisen på eller mængden af sådanne produkter, der er bragt i omsætning af de pågældende virksomheder eller købes fra primærproducenter, medmindre produkterne i sidstnævnte tilfælde enten ikke er blevet bragt i omsætning eller har været anvendt af de pågældende virksomheder til nonfoodformål såsom destillation, methanisering eller kompostering.
- (62) Uanset punkt 61, litra a), gælder foruden betingelserne i punkt 61, litra b)-d), følgende særlige betingelser for støtte, der ydes til virksomheder, som er aktive inden for primærproduktion af landbrugsprodukter samt i fiskeri og akvakultursektorerne:
- a. den samlede støtte overstiger ikke på noget tidspunkt 250 000 EUR pr. virksomhed pr. medlemsstat, der beskæftiger sig med primærproduktion af landbrugsprodukter, og 300 000 EUR pr. virksomhed pr. medlemsstat, der er aktiv inden for fiskeri- og akvakultursektoren⁶⁸ støtten kan ydes i form af direkte tilskud, skatte- eller betalingsfordele eller andre former, såsom tilbagebetalingspligtige forskud, garantier⁶⁹, lån⁷⁰ og egenkapital, forudsat at den samlede pålydende værdi af disse foranstaltninger ikke overstiger det samlede relevante loft på 250 000 EUR eller 300 000 EUR pr. virksomhed pr. medlemsstat. Der er tale om bruttobeløb, dvs. før fradrag af skatter og afgifter o. lign.
 - b. støtte til virksomheder, der er aktive inden for primærproduktion af landbrugsprodukter, fastsættes ikke på grundlag af prisen på eller mængden af produkter, der er bragt i omsætning
 - c. støtte til virksomheder, der er aktive inden for fiskeri- og akvakultursektoren, vedrører ikke nogen af de støttekategorier, der er omhandlet i artikel 1, stk. 1, litra a)-k), i forordning (EU) nr. 717/2014⁷¹.
- (63) Hvis en virksomhed er aktiv inden for flere sektorer, for hvilke der i henhold til punkt 61, litra a), og punkt 62, litra a), gælder forskellige maksimumsbeløb, skal den berørte medlemsstat ved hjælp af egnede midler såsom adskillelse af regnskaber sikre, at det relevante loft overholdes for hver af disse aktiviteter, og at det samlede maksimumsbeløb på 2 mio. EUR ikke overskrides pr. virksomhed pr. medlemsstat. Hvis en virksomhed udelukkende er aktiv inden for de sektorer, der er omfattet af

⁶⁷ Som fastsat i artikel 2, stk. 6, og artikel 2, stk. 7, i Kommissionens forordning (EU) nr. 702/2014 af 25. juni 2014 om forenelighed med det indre marked efter artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde af visse kategorier af støtte i landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter (EUT L 193 af 1.7.2014, s. 1).

⁶⁸ Støtte ydet på grundlag af ordninger, der er godkendt efter dette afsnit, og som er blevet tilbagebetalt, før der ydes ny støtte efter dette afsnit, må ikke tages med i betragtning ved bestemmelsen af, hvorvidt det relevante loft er overskredet.

⁶⁹ Når der ydes støtte i form af garantier efter dette afsnit, finder de supplerende betingelser i punkt 67, litra i), anvendelse.

⁷⁰ Når der ydes støtte i form af lån efter dette afsnit, finder de supplerende betingelser i punkt 70, litra g), anvendelse.

⁷¹ Kommissionens forordning (EU) nr. 717/2014 af 27. juni 2014 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte i fiskeri- og akvakultursektoren (EUT L 90 af 28.6.2014, s. 45).

punkt 62, litra a), må det samlede maksimumsbeløb på 300 000 EUR ikke overskrides pr. virksomhed pr. medlemsstat.

- (64) Foranstaltninger, der ydes i henhold til denne meddelelse i form af tilbagebetalingspligtige forskud, garantier, lån eller andre tilbagebetalingspligtige instrumenter, kan omlægges til andre former for støtte såsom tilskud, forudsat at omlægningen sker senest den 30. juni 2024, og betingelserne i dette afsnit er opfyldt.

2.2. Likviditetsstøtte i form af garantier

- (65) For at sikre adgang til likviditet for virksomheder, der er berørt af den nuværende krise, kan offentlige lånegarantier i en begrænset periode og for begrænsede lånebeløb være en passende, nødvendig og målrettet løsning under de nuværende omstændigheder⁷².
- (66) For den samme underliggende hovedstol må garantier, der ydes efter dette afsnit, ikke kumuleres med støtte ydet i henhold til denne meddelelser afsnit 2.3 og omvendt eller med støtte ydet i henhold til afsnit 3.2 eller 3.3 i de midlertidige covid-19-rammebestemmelser for statsstøtte. Garantier, der ydes efter dette afsnit, må kumuleres for forskellige lån, forudsat at det samlede lånebeløb pr. støttemodtager ikke overstiger lofterne i denne meddelelser punkt 67, litra e). En støttemodtager kan modtage støtte samtidigt fra flere foranstaltninger under dette afsnit, forudsat at det samlede lånebeløb pr. støttemodtager ikke overstiger lofterne i punkt 67, litra e).
- (67) Kommissionen vil anse en sådan statsstøtte i form af offentlige garantier for at være forenelig med det indre marked på grundlag af artikel 107, stk. 3, litra b), i TEUF, forudsat at:
- Offentlige garantier ydes i forbindelse med nye individuelle lån til virksomheder⁷³.
 - Garantipræmien for det individuelle lån fastsættes på et mindsteniveau, der stiger progressivt med løbetiden på det garanterede lån, jf. tabellen:

Type støttemodtager	I det 1. år	For 2.-3. år	For 4.-6. år
SMV'er	25 basispoint	50 basispoint	100 basispoint
Store virksomheder	50 basispoint	100 basispoint	200 basispoint

⁷² I dette afsnit omfatter udtrykket "offentlige lånegarantier" også garantier i forbindelse med visse factoringprodukter, nemlig factoring med regres og reverse factoring, hvor factoringsselskabet har regresret mod kreditor. Støtteberettigede reverse factoring-produkter er begrænset til produkter, der først anvendes, efter at sælgeren allerede har gennemført sin del af transaktionen, dvs. efter at produktet eller tjenesten er blevet leveret. Finansiell leasing er også omfattet af begrebet "offentlige lånegarantier". Hvis offentlige garantier har til formål at imødekomme likviditetsbehov hos virksomheder, der skal stille finansiell sikkerhed for handelsaktiviteter på energimarkederne, kan disse offentlige garantier undtagelsesvis også dække bankgarantier eller stilles som finansiell sikkerhed til centrale modparter eller clearingmedlemmer.

⁷³ De individuelle lån ydes ikke til kreditinstitutter eller andre finansielle institutioner.

- c. Alternativt kan medlemsstaterne anmelde ordninger med udgangspunkt i ovenstående tabel, men hvor garantiernes varighed, præmier og dækning kan tilpasses det individuelle låns hovedstol (eksempelvis kan en lavere garantidækning modsvares af en længere varighed eller give mulighed for lavere præmier). Der kan anvendes en fast præmie i hele garantiens varighed, hvis denne er højere end minimumspræmien i det 1. år som fastsat i tabellen ovenfor for hver type støttemodtager og tilpasset efter garantiens varighed og dækning, jf. dette punkt.
- d. Garantien ydes senest den 31. december 2023.
- e. Det samlede lånebeløb pr. støttemodtager, for hvilket der ydes en garanti efter dette afsnit, må ikke overstige:
- i. 15 % af støttemodtagerens gennemsnitlige samlede årsomsætning i de seneste tre afsluttede regnskabsperioder⁷⁴
 - ii. 50 % af energiomkostningerne i de seneste 12 måneder forud for den måned, hvor ansøgningen om støtte indgives⁷⁵, eller
 - iii. hvis medlemsstaten forelægger Kommissionen en passende begrundelse til vurdering (f.eks. i forbindelse med de udfordringer, som modtageren står over for under den aktuelle krise)⁷⁶, kan lånebeløbet forhøjes
 - til at dække likviditetsbehovet fra tildelingstidspunktet for de følgende 12 måneder for SMV'er⁷⁷ og for de følgende 6 måneder for store virksomheder
 - for store virksomheder, der skal stille finansiell sikkerhed for handelsaktiviteter på energimarkedet, til at dække likviditetsbehovet som følge af disse aktiviteter fra tildelingstidspunktet og for de næstfølgende 12 måneder.
 - Modtageren bør selv dokumentere sine likviditetsbehov⁷⁸.

⁷⁴ Når modtagerne af foranstaltningen er nyetablerede virksomheder, som ikke har aflagt tre afsluttede årsregnskaber, beregnes det relevante loft i punkt 67, litra e), nr. i), på grundlag af virksomhedens levetid på det tidspunkt, hvor virksomheden ansøger om støtte.

⁷⁵ Når modtagerne af foranstaltningen er nyetablerede virksomheder, som ikke kan fremlægge tal for de sidste 12 måneder, beregnes det relevante loft i punkt 67, litra e), nr. ii), på grundlag af virksomhedens levetid på det tidspunkt, hvor virksomheden ansøger om støtte.

⁷⁶ Den relevante begrundelse kan vedrøre støttemodtagere, der er aktive i sektorer, som er særlig berørt af de direkte eller indirekte virkninger af aggressionen, herunder sanktioner pålagt af EU eller dets internationale partnere samt modforanstaltninger truffet af f.eks. Rusland. Sådanne virkninger kan omfatte forstyrrelser i forsyningskæder eller udestående betalinger fra Rusland eller Ukraine, øget risiko for cyberangreb eller stigende priser på specifikke input eller råmaterialer, der er berørt af den nuværende krise.

⁷⁷ Som defineret i bilag I til den generelle gruppefritagelsesforordning.

⁷⁸ Likviditetsplanen kan omfatte både driftskapital og investeringsomkostninger. Kommissionen præciserer, at medlemsstaterne, så længe denne meddelelse er i kraft, efter dette afsnit kan yde yderligere offentlige garantier til støttemodtagere, der allerede har modtaget en sådan støtte, for at tage hensyn til nye likviditetsbehov, som ikke indgik i den oprindelige vurdering af likviditetsbehovene. En sådan støtte skal opfylde alle betingelserne i denne meddelelse og skal sikre, at de samme likviditetsbehov kun dækkes én gang.

- De likviditetsbehov, der allerede er dækket af støtteforanstaltninger under de midlertidige covid-19-rammebestemmelser for statsstøtte, kan ikke dækkes af foranstaltninger, der vedtages i henhold til denne meddelelse.
- f. Garantens varighed begrænses til højst seks år, medmindre den tilpasses i overensstemmelse med punkt 67, litra c), og garantien må ikke overstige:
- i. 90 % af hovedstolen, hvis tabene bæres proportionalt og på samme betingelser af kreditinstituttet og staten, eller
 - ii. 35 % af hovedstolen, hvis tabene først tilskrives staten og først derefter kreditinstitutterne (dvs. en "first loss"-garanti), og
 - iii. i begge ovennævnte tilfælde skal det garanterede beløb nedsættes proportionalt, når lånets størrelse efterhånden formindskes, f.eks. fordi lånet begynder at blive tilbagebetalt.
- g. Efter passende begrundelse fra medlemsstaten og uanset punkt 67, litra a), e), f) og h), kan den offentlige garanti stilles som ufinansieret finansiel sikkerhed⁷⁹ til centrale modparter eller clearingmedlemmer til dækning af nye likviditetsbehov hos energiselskaber, der skal stille finansiel sikkerhed for cleared handelsaktiviteter på energimarkederne. Dækningen af disse ufinansierede garantier kan undtagelsesvis overstige 90 %. For disse ufinansierede garantier skal medlemsstaten:
- i. hvis garantien overstiger 90 %, på grundlag af solid og konkret dokumentation godtgøre behovet for en sådan højere dækning og forpligte sig til at fastslå og regelmæssigt overvåge, at de endelige støttemodtagere ikke er i stand til at opfylde disse likviditetsbehov gennem andre interne eller eksterne finansieringskilder, herunder anden støtte i henhold til denne meddelelse
 - ii. begrunde størrelsen af garantierne, som under alle omstændigheder ikke må overstige det beløb, der skal dække likviditetsbehovet i de følgende 12 måneder til stillelse af finansiel sikkerhed for cleared handelsaktiviteter på energimarkederne. Medlemsstaterne skal regelmæssigt tage dette behov op til revurdering
 - iii. begrunde den periode, for hvilken garantien ydes, og som skal begrænses til den 31. december 2023 og under ingen omstændigheder overstiger den periode, hvori sådanne garantier betragtes som højlikvid sikkerhedsstillelse i henhold til i Kommissionens delegerede forordning (EU) 2022/2311 om ændring af de reguleringsmæssige tekniske standarder i delegeret

⁷⁹ Som forklaret i fodnote 72 og i modsætning til offentlige garantier for lån i henhold til dette afsnit, som anvendes til at lette tilvejebringelsen af likviditet direkte til virksomheder, er de offentlige garantier, der stilles som finansiel sikkerhed i henhold til det omhandlede punkt 67, litra g), ufinansierede og ydes direkte til den centrale modpart eller clearingmedlemmet uden noget underliggende instrument.

forordning (EU) nr. 153/2013 for så vidt angår midlertidige nødforanstaltninger vedrørende krav til sikkerhedsstillelse⁸⁰

- iv. godtgøre, at betingelserne for anvendelse af garantien i tilstrækkelig grad vil imødegå problemer med moral hazard i relation til modtageren og den finansielle formidler. Dette vedrører navnlig betingelsen om inddrivelse af de garanterede beløb hos den endelige støttemodtager, hvor rangordenen af medlemsstatens fordringer på den endelige støttemodtagers aktiver skal svare til eller være højere end den, som gælder for den endelige støttemodtagers øvrige udestående foranstillede gæld og lån
 - v. angive de præmier, der vil blive anvendt for sådanne garantier, og som mindst skal være lig med de garantipræmier, der er omhandlet i tabellen i punkt 67, litra b), plus 200 basispoint, og hvis den centrale modpart eller clearingmedlemmet ikke opkræver nogen rente eller gebyrer i forbindelse med den ufinansierede sikkerhedsposition, skal basisrenten som defineret i punkt 70, litra b), tillægges
 - vi. sikre, at punkt 67, litra d) og i), også overholdes. Muligheden i punkt 67, litra c), finder ikke anvendelse, og garantien skal kun vedrøre likviditetsbehov som defineret i punkt 67, litra g).
- h. Garantien skal dække investeringslån og/eller lån til driftskapital.
- i. Garantier kan stilles direkte til de endelige støttemodtagere eller til kreditinstitutter og andre finansielle institutioner som finansielle formidlere. Kreditinstitutterne og de andre finansielle institutioner bør i videst muligt omfang videregive fordelene ved de offentlige garantier til de endelige støttemodtagere. Den finansielle formidler skal kunne dokumentere, at den anvender en mekanisme, som sikrer, at fordelene i størst muligt omfang videregives til de endelige støttemodtagere i form af større finansieringsvolumener, mere risikofylde porteføljer, lavere krav til sikkerhedsstillelse, lavere garantipræmier eller lavere rentesatser end i en situation uden offentlige garantier.

2.3. Likviditetsstøtte i form af lån med rentetilskud

- (68) For at sikre adgang til likviditet for virksomheder, der er berørt af den nuværende krise, kan rentetilskud i en begrænset periode og for begrænsede lånebeløb være en passende, nødvendig og målrettet løsning under de nuværende omstændigheder.
- (69) For den samme underliggende hovedstol må lån, der ydes efter dette afsnit, ikke kumuleres med støtte ydet i henhold til denne meddelelses afsnit 2.2 og omvendt. Lån og garantier, der ydes i henhold til denne meddelelse, må kumuleres for forskellige lån, forudsat at det samlede lånebeløb pr. støttemodtager ikke overstiger tærsklerne i punkt 67, litra e), eller punkt 70, litra e). En støttemodtager kan samtidigt modtage tilskud til flere lån efter dette afsnit, forudsat at det samlede lånebeløb pr. støttemodtager ikke overstiger lofterne i punkt 70, litra e).

⁸⁰ Kommissionens delegerede forordning (EU) 2022/2311 af 21. oktober 2022 om ændring af de reguleringsmæssige tekniske standarder i delegeret forordning (EU) nr. 153/2013 for så vidt angår midlertidige nødforanstaltninger vedrørende krav til sikkerhedsstillelse (EUT L 307 af 28.11.2022, s. 31).

(70) Kommissionen vil anse statsstøtte i form af lån med rentetilskud som reaktion på den nuværende krise for at være forenelig med det indre marked på grundlag af artikel 107, stk. 3, litra b), i TEUF, forudsat at følgende betingelser er opfyldt:

- a. Lånene ydes ikke til kreditinstitutter eller andre finansielle institutioner.
- b. Lånene kan ydes til en nedsat rente, der mindst er lig med den basisrente (1-årig IBOR eller tilsvarende som offentliggjort af Kommissionen⁸¹), der gjaldt enten den 1. oktober 2022⁸² eller på tildelingstidspunktet for støtten, plus kreditrisikomargenerne som anført i nedenstående tabel⁸³:

Type støttemodtager	Kreditrisikomargen for 1. år	Kreditrisikomargen for 2.-3. år	Kreditrisikomargen for 4.-6. år
SMV'er	25 basispoint ⁸⁴	50 basispoint ⁸⁵	100 basispoint
Store virksomheder	50 basispoint	100 basispoint	200 basispoint

- c. Alternativt kan medlemsstaterne anmelde ordninger med udgangspunkt i ovenstående tabel, men hvor lånets løbetid og kreditrisikomargenen kan tilpasses, således at der f.eks. kan anvendes en fast kreditrisikomargen for hele lånets løbetid, hvis den er højere end minimumskreditrisikomargenen for det 1. år for hver type støttemodtager og tilpasset efter lånets løbetid, jf. dette punkt^{86 87}.
- d. Låneaftalerne undertegnes senest den 31. december 2023 og er begrænset til højst seks år, medmindre de tilpasses, jf. punkt 70, litra c).
- e. Det samlede lånebeløb pr. støttemodtager må ikke overstige:

⁸¹ Basissatser beregnet i overensstemmelse med meddelelse fra Kommissionen om revision af metoden for fastsættelse af referencesatsen og kalkulationsrenten (EUT C 14 af 19.1.2008, s. 6) og offentliggjort på webstedet for GD for Konkurrence: https://ec.europa.eu/competition-policy/state-aid/legislation/reference-discount-rates-and-recovery-interest-rates_en.

⁸² For lån ydet indtil den 31. december 2022 kan basisrenten pr. 1. februar 2022 anvendes.

⁸³ Hvis der anvendes en henstandsperiode for rentebetalinger, finder minimumsrentesatserne i punkt 70, litra b), anvendelse, og renterne påløber fra den første dag i henstandsperioden og tilskrives mindst en gang om året. Lånekontrakternes løbetid vil fortsat være begrænset til højst seks år fra tildelingstidspunktet for lånet, medmindre den tilpasses i overensstemmelse med punkt 70, litra c), og det samlede lånebeløb pr. modtager, jf. punkt 70, litra e), vil ikke blive overskredet.

⁸⁴ Den samlede minimumrentesats (basisrente plus kreditrisikomargener) bør være mindst 10 basispoint om året.

⁸⁵ Den samlede minimumrentesats (basisrente plus kreditrisikomargener) bør være mindst 10 basispoint om året.

⁸⁶ Den samlede minimumrentesats (basisrente plus kreditrisikomargener) bør være mindst 10 basispoint om året.

⁸⁷ Se resuméet af administrativ praksis vedrørende tilpasning i henhold til punkt 70, litra c), der er offentliggjort på webstedet for GD for Konkurrence: https://ec.europa.eu/competition-policy/state-aid/ukraine_en.

- i. 15 % af støttemodtagerens gennemsnitlige samlede årsomsætning i de seneste tre afsluttede regnskabsperioder⁸⁸ eller
- ii. 50 % af energiomkostningerne i de seneste 12 måneder forud for den måned, hvor ansøgningen om støtte indgives⁸⁹
- iii. med en passende begrundelse fra medlemsstaten til Kommissionen (f.eks. i forbindelse med de udfordringer, som modtageren står over for under den nuværende krise)⁹⁰ kan lånebeløbet forhøjes:
 - for at dække likviditetsbehovet: fra tildelingstidspunktet og for de følgende 12 måneder for SMV'er⁹¹ og for de følgende 6 måneder for store virksomheder
 - for store virksomheder, der skal stille finansiell sikkerhed for handelsaktiviteter på energimarkedene, for at dække likviditetsbehovet som følge af disse aktiviteter fra tildelingstidspunktet og for de næstfølgende 12 måneder.
 - Modtageren bør selv dokumentere sine likviditetsbehov⁹².
 - De likviditetsbehov, der allerede er dækket af støtteforanstaltninger i henhold til de midlertidige covid-19-rammebestemmelser for statsstøtte, dækkes ikke af denne meddelelse.
- f. Lån skal dække investerings- og/eller driftskapitalbehov.
- g. Lån kan ydes direkte til endelige støttemodtagere eller gennem kreditinstitutter og andre finansielle institutioner som finansielle formidlere. Kreditinstitutterne og de andre finansielle institutioner bør i så fald i videst muligt omfang videregive fordelene ved rentetilskuddene til de endelige støttemodtagere. Den finansielle formidler skal kunne dokumentere, at den anvender en mekanisme, som sikrer, at fordelene i størst muligt omfang videregives til de endelige støttemodtagere, uden at

⁸⁸ Når modtagerne af foranstaltningen er nyetablerede virksomheder, som ikke har aflagt tre afsluttede årsregnskaber, beregnes det relevante loft i punkt 70, litra e), nr. i), på grundlag af virksomhedens levetid på det tidspunkt, hvor virksomheden ansøger om støtte.

⁸⁹ Når modtagerne af foranstaltningen er nyetablerede virksomheder, som ikke kan fremlægge tal for de sidste 12 måneder, beregnes det relevante loft i punkt 70, litra e), nr. ii), på grundlag af virksomhedens levetid på det tidspunkt, hvor virksomheden ansøger om støtte.

⁹⁰ Den relevante begrundelse kan vedrøre støttemodtagere, der er aktive i sektorer, som er særlig berørt af de direkte eller indirekte virkninger af den russiske aggression, herunder restriktive økonomiske foranstaltninger truffet af EU eller dets internationale partnere samt modforanstaltninger truffet af Rusland. Sådanne virkninger kan omfatte forstyrrelser i forsyningskæder eller udestående betalinger fra Rusland eller Ukraine, øgede prisudsving på energimarkedene og deraf afledte behov, øget risiko for cyberangreb eller stigende priser på specifikke input eller råmaterialer, der er berørt af den nuværende krise.

⁹¹ Som defineret i bilag I til den generelle gruppefritagelsesforordning.

⁹² Likviditetsplanen kan omfatte både driftskapital og investeringsomkostninger. Kommissionen præciserer, at medlemsstaterne så længe denne meddelelse er i kraft efter dette afsnit kan yde yderligere lån med rentetilskud til støttemodtagere, der allerede har modtaget en sådan støtte, for at tage hensyn til nye likviditetsbehov, som ikke indgik i den oprindelige vurdering af likviditetsbehovet. En sådan støtte skal opfylde alle betingelserne i denne meddelelse og skal sikre, at de samme likviditetsbehov kun dækkes én gang.

ydelser af lån med rentetilskud i henhold til dette afsnit betinges af refinansiering af eksisterende lån.

2.4. Støtte til ekstraomkostninger som følge af usædvanligt kraftige stigninger i naturgas- og elpriserne

- (71) Ud over de eksisterende muligheder, der er til rådighed i overensstemmelse med artikel 107, stk. 3, litra c), i TEUF, og de muligheder, der er fastsat i denne meddelelse, kan midlertidig støtte afbøde konsekvenserne af usædvanligt kraftige stigninger i prisen på naturgas og elektricitet som følge af Ruslands aggression mod Ukraine. En sådan støtte kan ydes til virksomheder på grundlag af enten deres nuværende eller historiske energiforbrug. I førstnævnte tilfælde vil støtten gøre det muligt for de mest berørte virksomheder at fortsætte deres økonomiske aktivitet, men ville i sagens natur indebære færre incitamenter til at spare energi. Henset til risikoen for knaphed i gasforsyningen i EU er det også vigtigt at bevare stærke incitamenter til at reducere efterspørgslen og sikre en gradvis omstilling til et reduceret gasforbrug. Støtte baseret på historisk energiforbrug kan bevare markedsincitamentene til at reducere energiforbruget intakte og hjælpe virksomhederne med at håndtere konsekvenserne af den nuværende krise, forudsat at støttemodtagerne ikke væsentligt reducerer produktionsaktiviteterne til under, hvad der er nødvendigt for at opnå de ønskede energibesparelser, og/eller blot flytter deres forbrug. Medlemsstaterne opfordres derfor til at kræve, at støttemodtagerne giver tilstrækkelige tilsagn herom. For enhver støtteberettiget periode kan medlemsstaterne indføre en støtteordning enten på grundlag af det nuværende eller det historiske energiforbrug.
- (72) Kommissionen vil anse statsstøtte for at være forenelig med det indre marked på grundlag af artikel 107, stk. 3, litra b), i TEUF, forudsat at følgende betingelser er opfyldt:
- a. Støtten ydes senest den 31. december 2023⁹³.
 - b. Støtten kan ydes i form af direkte tilskud, skatte-⁹⁴ eller betalingsfordele eller andre former såsom tilbagebetalingspligtige forskud, garantier⁹⁵, lån⁹⁶ og egenkapital, forudsat at den samlede pålydende værdi af disse foranstaltninger ikke overstiger den gældende støtteintensitet og de gældende støttelofter. Der er tale om bruttobeløb, dvs. før fradrag af skatter og afgifter o. lign.
 - c. Støtte, der ydes i form af tilbagebetalingspligtige forskud, garantier, lån eller andre tilbagebetalingspligtige støtteformer, kan omlægges til andre former for støtte såsom tilskud, forudsat at omlægningen sker senest den 30. juni 2024.

⁹³ Hvis støtten kun ydes efter en efterfølgende kontrol af støttemodtagerens dokumentation, og medlemsstaten beslutter ikke at give mulighed for at yde forskud som omhandlet i punkt 74, kan der undtagelsesvis ydes støtte indtil den 31. marts 2024, forudsat at den støtteberettigede periode som defineret i punkt 72, litra e), overholdes.

⁹⁴ Hvis støtten ydes i form af en skattefordel, skal den skyldige skat, som fordelene bevilges for, være opstået senest den 31. december 2023.

⁹⁵ Når der ydes støtte i form af garantier efter dette afsnit, finder de supplerende betingelser i punkt 67, litra i), anvendelse.

⁹⁶ Når der ydes støtte i form af lån efter dette afsnit, finder de supplerende betingelser i punkt 70, litra g), anvendelse.

- d. Støtten ydes på grundlag af en støtteordning med et anslået budget. Medlemsstaterne kan begrænse støtten til aktiviteter, der støtter specifikke økonomiske sektorer af særlig betydning for økonomien eller for det indre markeds sikkerhed og modstandsdygtighed, idet der f.eks. tages hensyn til kriterierne for prioritering af kritiske ikkebeskyttede kunder i meddelelsen "Spar på gassen til en sikker vinter"⁹⁷. En sådan begrænsning skal imidlertid udformes bredt og må ikke føre til en kunstig begrænsning af potentielle støttemodtagere.
- e. Ved anvendelsen af dette afsnit beregnes de støtteberettigede omkostninger på grundlag forbruget af naturgas (herunder som råmateriale) samt elektricitet, opvarmning og køling⁹⁸, der produceres direkte af naturgas, og elektricitet indkøbt af støttemodtageren⁹⁹.

De maksimale støtteberettigede omkostninger beregnes efter følgende formel:

$$(p(t) - p(\text{ref}) * 1,5) * q$$

hvor:

t er en given måned eller en periode bestående af flere på hinanden følgende måneder mellem den 1. februar 2022 og senest den 31. december 2023 ("støtteberettiget periode")

ref er perioden fra den 1. januar 2021 til den 31. december 2021 ("referenceperiode")

p(t) er den gennemsnitlige pris pr. enhed, der forbruges af støttemodtageren i den støtteberettigede periode (f.eks. i EUR/MWh)

p(ref) er den gennemsnitlige pris pr. enhed, der forbruges af støttemodtageren i referenceperioden (f.eks. i EUR/MWh)

q er den mængde, der er indkøbt hos eksterne leverandører og forbrugt af støttemodtageren som endelig forbruger¹⁰⁰. Den kan fastsættes af en medlemsstat som enten:

q(t), dvs. støttemodtagerens forbrug i den støtteberettigede periode, eller

q(ref), dvs. støttemodtagerens forbrug i referenceperioden.

⁹⁷ COM(2022) 360 final af 20.7.2022.

⁹⁸ I forbindelse med fjernvarme- eller fjernkølingsnet kan det brændstof, der anvendes af den centrale kilde, muligvis ikke altid bestemmes præcist. I sådanne situationer kan medlemsstaterne basere sig på dokumentation fra fjernvarmeoperatørerne eller skøn, der angiver energimikset for de respektive net, og anvende disse oplysninger til at beregne den andel af forbruget af opvarmning/køling, der kan være berettiget til kompensation efter dette afsnit.

⁹⁹ I relation til afsnit 2.4 forstås ved "støttemodtager" en virksomhed eller en juridisk enhed, der er en del af en virksomhed.

¹⁰⁰ Som dokumenteret af støttemodtageren, f.eks. på grundlag af de relevante regninger. Kun endelige forbrugeres energiforbrug vil blive medregnet, salg og egenproduktion medregnes ikke. Energiforbruget i energisektoren selv og tab, der opstår i forbindelse med omdannelse og distribution af energi, medregnes ikke.

Fra den 1. september 2022 må q ikke overstige 70 % af støttemodtagerens forbrug i samme periode i 2021.

- f. Den samlede støtte pr. støttemodtager overstiger ikke på noget tidspunkt 50 % af de støtteberettigede omkostninger, og den samlede støtte pr. virksomhed pr. medlemsstat overstiger ikke på noget tidspunkt 4 mio. EUR.
 - g. Støtte, der ydes efter dette afsnit, kan kumuleres med støtte ydet i henhold til afsnit 2.1, forudsat at de gældende støttelofter pr. virksomhed efter dette afsnit ikke overskrides. For samme forbrugsvolumen må støtte, som ydes efter dette afsnit, og som beregnes på grundlag af det historiske forbrug (q(ref)) ikke kumuleres med støtte ydet i henhold til afsnit 2.7.
- (73) I visse situationer kan det være nødvendigt at yde yderligere støtte til støttemodtagere, som oplever en nedgang i de økonomiske resultater under krisen. Medlemsstaterne kan yde støtte, som overstiger de værdier, der er beregnet i henhold til punkt 72, litra f), hvis – foruden betingelserne i punkt 72, litra a)-e) og g) – følgende betingelser er opfyldt:
- a. Den samlede støtte pr. støttemodtager overstiger ikke på noget tidspunkt 40 % af de støtteberettigede omkostninger, og den samlede støtte pr. virksomhed pr. medlemsstat overstiger ikke på noget tidspunkt 100 mio. EUR.
 - b. Hvis støttemodtageren opfylder betingelserne for at være en "energiintensiv virksomhed"¹⁰¹, kan den samlede støtte pr. støttemodtager forhøjes til højst 65 % af de støtteberettigede omkostninger, og den samlede støtte pr. virksomhed pr. medlemsstat må ikke på noget tidspunkt overstige 50 mio. EUR. Støttemodtageren skal desuden dokumentere, at vedkommende enten har en nedgang i EBITDA¹⁰² (ekskl. støtten) på mindst 40 % i den støtteberettigede periode i forhold til referenceperioden eller et negativt EBITDA (ekskl. støtten) i den støtteberettigede periode.
 - c. Hvis støttemodtagere opfylder betingelserne for at være "energiintensive virksomheder", der er aktive inden for en eller flere af de sektorer eller delsektorer, der er opregnet i bilag I¹⁰³, kan den samlede støtte pr. støttemodtager forhøjes til højst 80 % af de støtteberettigede omkostninger, og den samlede støtte pr. virksomhed pr. medlemsstat må ikke på noget tidspunkt overstige 150 mio. EUR. Støttemodtageren skal desuden dokumentere, at vedkommende enten har en

¹⁰¹ En "energiintensiv virksomhed" er en juridisk enhed, hvor købet af energiprodukter (herunder andre energiprodukter end naturgas og elektricitet) udgør mindst 3,0 % af produktionsværdien eller omsætningen baseret på oplysninger fra regnskabsrapporter for kalenderåret 2021. Alternativt kan der anvendes oplysninger for første halvår af 2022, i hvilket tilfælde støttemodtageren betragtes som en "energiintensiv virksomhed", hvis købet af energiprodukter (herunder andre energiprodukter end naturgas og elektricitet) udgør mindst 6,0 % af produktionsværdien eller omsætningen.

¹⁰² EBITDA er resultatet før renter, skatter, afskrivninger og nedskrivninger, eksklusive engangsværdiforringelser.

¹⁰³ Bilag I indeholder en liste over de sektorer og delsektorer, der anses for at være særligt udsat for tab af konkurrenceevne på grund af energikrisen, idet (del-)sektorens handelsintensitet med tredjelande og emissionsintensitet udgør objektive proxyvariable herfor. En støttemodtager anses for at være aktiv i en sektor eller delsektor, der er opregnet i bilag I, hvis støttemodtageren er klassificeret som sådan i sektornationalregnskabet, eller hvis en eller flere af de aktiviteter, vedkommende udfører, og som er nævnt i bilag I, genererede mere end 50 % af omsætningen eller produktionsværdien i 2021.

nedgang i EBITDA (ekskl. støtten) på mindst 40 % i den støtteberettigede periode i forhold til referenceperioden eller et negativt EBITDA (ekskl. støtten) i den støtteberettigede periode.

- d. For støtte ydet i henhold til punkt 73, litra a), b) og c), må støttemodtagerens EBITDA i den støtteberettigede periode, inklusive den samlede støtte, må ikke overstige 70 % af dennes EBITDA i referenceperioden. I tilfælde, hvor EBITDA var negativ i referenceperioden, må støtten ikke føre til en stigning i EBITDA i den støtteberettigede periode ud over 0.
- (74) I henhold til bestemmelserne i dette afsnit kan den støtteydende myndighed udbetale et forskud til støttemodtageren. I den forbindelse kan den støtteydende myndighed basere sig på skøn over kriterierne for støtteberettigelse i dette afsnit, forudsat at støttelofterne i afsnittet overholdes. Den støtteydende myndighed indfører en procedure for efterfølgende kontrol af de relevante støtteberettigelseskrav og støttelofter på grundlag af faktiske data og tilbagesøger eventuelle støttebetalinger, der ikke er i overensstemmelse med kriterierne for støtteberettigelse eller overstiger støttelofterne, senest seks måneder efter den støtteberettigede periodes udløb.

2.5. Støtte til fremskyndelse af udbredelsen af vedvarende energi og energilagring med relevans for REPowerEU

- (75) Ud over de eksisterende muligheder i henhold til artikel 107, stk. 3, litra c), i TEUF er det i forbindelse med den nuværende krise og REPowerEU-planen¹⁰⁴ vigtigt at fremskynde og udvide tilgængeligheden af vedvarende energi på en omkostningseffektiv måde med henblik på hurtigt at mindske afhængigheden af importerede fossile brændstoffer, fremskynde energiomstillingen og opnå lavere og mindre svingende energipriser. Statsstøtte til at fremskynde udbredelsen af vedvarende energi og energilagringsskapacitet er en del af en hensigtsmæssig, nødvendig og målrettet løsning for at mindske afhængigheden af importerede fossile brændstoffer i den nuværende situation. I lyset af det akutte behov for at sikre en hurtig gennemførelse af projekter, der fremskynder udbredelsen af vedvarende energi og energilagring, er visse forenklinger af gennemførelsen af støtteforanstaltninger midlertidigt berettigede for at gøre det muligt at gennemføre REPowerEU.
- (76) En hurtigere udbredelse af vedvarende energi og energilagring kan kræve supplerende investeringer i energiinfrastruktur, herunder en udvidelse af nettet. I overensstemmelse med meddelelsen om begrebet støtte¹⁰⁵ er støtte til energiinfrastruktur inden for rammerne af et lovbestemt monopol ikke underlagt statsstøttere reglerne. I energisektoren er dette særlig relevant for de medlemsstater, hvor opførelsen og driften af visse infrastrukturer ved lov udelukkende er forbeholdt transmissionssystemoperatøren eller distributionssystemoperatøren.

¹⁰⁴ COM(2022) 230 final af 18.5.2022.

¹⁰⁵ Se Kommissionens meddelelse om begrebet statsstøtte som omhandlet i artikel 107, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (EUT C 262 af 19.7.2016, s. 1). Da begrebet statsstøtte er et objektivt retligt begreb, der er defineret direkte i traktaten (Domstolens dom af 22. december 2008, British Aggregates mod Kommissionen, C-487/06 P, ECLI: EU: C: 2008: 757, præmis 111), berører de i punkt 373-375 anførte synspunkter ikke EU-domstolens fortolkning af begrebet statsstøtte (Domstolens dom af 21. juli 2011, Alcoa Trasformazioni mod Kommissionen, C-194/09 P, ECLI:EU:C:2011:497, præmis 125). det primære referencegrundlag ved fortolkning af traktaten vil altid være EU-domstolens retspraksis.

2.5.1. Investeringsstøtte til fremskyndelse af udbredelsen af vedvarende energi og til energilagring

(77) Kommissionen vil anse investeringsstøtte til fremme af energi fra vedvarende energikilder og til energilagring for at være forenelig med det indre marked på grundlag af artikel 107, stk. 3, litra c), i TEUF, forudsat at følgende betingelser er opfyldt:

- a. støtten ydes til et af følgende formål:
 - (i) investeringer i produktion af energi fra vedvarende energikilder som defineret i artikel 2, nr. 1), i direktiv (EU) 2018/2001¹⁰⁶, herunder produktion af vedvarende brint og brændstoffer baseret på vedvarende brint, men ikke elproduktion ved hjælp af vedvarende brint
 - (ii) investeringer i oplagring af elektricitet¹⁰⁷ og termisk lagring¹⁰⁸ (også i kombination med en af de andre typer investeringer, der er omfattet af dette afsnit)
 - (iii) investeringer i lagring af vedvarende brint, biobrændstoffer, flydende biobrændsler, biogas (herunder biomethan) og biomassebrændsler, hvor mindst 75 % af indholdet stammer fra et direkte forbundet produktionsanlæg til vedvarende brint, biobrændstoffer, flydende biobrændsler, biogas eller biomassebrændsler på årsbasis
- b. støtten ydes på grundlag af en støtteordning med en anslået kapacitetsvolumen og et anslået budget
- c. støtteordningerne kan begrænses til en eller flere teknologier, der er omfattet af punkt 77, litra a), men må ikke omfatte nogen kunstig begrænsning eller forskelsbehandling (herunder i forbindelse med tildeling af licenser, tilladelser eller koncessioner, når det er påkrævet)
- d. støtten ydes senest den 31. december 2025. Med undtagelse af offshorevindteknologi skal anlæggene være fuldført og i drift senest 36 måneder efter tildelingstidspunktet. Ordningen bør omfatte et effektivt sanktionssystem i tilfælde af, at denne frist ikke overholdes
- e. støtten ydes i form af direkte tilskud, tilbagebetalingspligtige forskud, lån¹⁰⁹, garantier¹¹⁰ eller skattefordele, herunder skattegodtgørelser

¹⁰⁶ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/2001 af 11. december 2018 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder (EUT L 328 af 21.12.2018, s. 82).

¹⁰⁷ "oplagring af elektricitet": udskydelse af det endelige forbrug af elektricitet til et senere tidspunkt end det tidspunkt, hvor den blev produceret, eller omdannelse af elektrisk energi til en form for energi, der kan lagres, lagring af denne energi og efterfølgende omdannelse af denne energi til elektrisk energi.

¹⁰⁸ "termisk lagring": udsættelse af den endelige anvendelse af termisk energi til et senere tidspunkt end det tidspunkt, hvor den blev produceret, eller omdannelse af elektrisk eller termisk energi til en form for energi, der kan lagres, lagring af sådan energi og, hvor det er relevant, efterfølgende omdannelse eller gentagen omdannelse af sådan energi til termisk energi til endelig anvendelse (dvs. opvarmning eller køling).

¹⁰⁹ Når der ydes støtte i form af lån i henhold til dette afsnit, finder de supplerende betingelser i punkt 70, litra g), anvendelse.

- f. støttebeløbet er enten:
- (i) fastsat gennem en åben, klar, gennemsigtig og ikkediskriminerende udbudsprocedure baseret på objektive kriterier, der er fastlagt på forhånd, og som minimerer risikoen for strategiske bud og undertegning¹¹¹. Mindst 70 % af de samlede udvælgelseskriterier, der anvendes til rangordning af bud, skal defineres i form af støtte pr. miljøbeskyttelsesenhed (såsom EUR pr. ton sparet CO₂) eller støtte pr. enhed energioutput eller -kapacitet, eller
 - (ii) fastsat administrativt af medlemsstaten på grundlag af investeringsomkostningsdata for hvert støttet projekt
- g. støtte til solcelleanlæg, onshore- og offshorevindkraftanlæg og vandkraftanlæg må kun ydes efter en udbudsprocedure i overensstemmelse, jf. punkt 77, litra f), nr. i)
- h. uanset punkt 77, litra g), ovenfor er en udbudsprocedure ikke obligatorisk for solcelleanlæg, onshore- og offshorevindkraftanlæg og vandkraftanlæg, når den støtte, der ydes pr. virksomhed pr. projekt, ikke overstiger 30 mio. EUR og de støttede projekter er små projekter, der defineres som:
- (i) projekter med en installeret kapacitet på 1 MW eller derunder eller
 - (ii) projekter med en installeret kapacitet på 6 MW eller derunder, hvis de ejes 100 % af SMV'er eller VE-fællesskaber eller
 - (iii) udelukkende i forbindelse med vindproduktion, projekter med en installeret kapacitet på 18 MW eller derunder, hvis de ejes 100 % af små virksomheder og mikrovirksomheder eller VE-fællesskaber
- i en sådan situation fastsættes støtten administrativt på grundlag af punkt 77, litra f), nr. ii)
- i. støtteintensiteten må ikke overstige:
- (i) 100 % af de samlede investeringsomkostninger, når støtten fastsættes gennem en udbudsprocedure på grundlag af punkt 77, litra f), nr. i), eller
 - (ii) 45 % af de samlede investeringsomkostninger, når støtten fastsættes administrativt på grundlag af punkt 77, litra f), nr. ii). Støtteintensiteten kan forhøjes med 20 procentpoint, hvis det drejer sig om støtte til små

¹¹⁰ Når der ydes støtte i form af garantier i henhold til dette afsnit, finder de supplerende betingelser i punkt 67, litra i), anvendelse.

¹¹¹ De udbudte kapacitetsmængder skal fastsættes for at sikre, at udbudsproceduren er effektiv. Medlemsstaten skal godtgøre, at det er sandsynligt, at de mængder, der udbydes, svarer til det potentielle omfang af projekter. Dette kan gøres med henvisning til tidligere udbudsrunder, til teknologimål i den nationale energi- og klimaplan eller ved at indføre en beskyttelsesmekanisme i tilfælde af risiko for undertegning. I tilfælde af gentagen undertegning af udbudsprocedurer skal medlemsstaten indføre afhjælpende foranstaltninger i forbindelse med eventuelle fremtidige ordninger for den samme teknologi, som den anmelder til Kommissionen.

virksomheder, og med 10 procentpoint, hvis det drejer sig om støtte til mellemstore virksomheder

- j. ydes støtten til produktion af vedvarende brint eller brændstoffer baseret på vedvarende brint¹¹², skal medlemsstaten sikre, at brinten og de brintbaserede brændstoffer hidrører fra vedvarende energikilder i overensstemmelse med de metoder, der er fastsat for vedvarende flydende og gasformige transportbrændstoffer, der ikke er af biologisk oprindelse, i direktiv (EU) 2018/2001 og dets gennemførelsesretsakter eller delegerede retsakter
- k. ydes støtten til produktion af biobrændstoffer, flydende biobrændsler, biogas (herunder biomethan) og biomassebrændsler, skal medlemsstaterne sikre, at de støttede brændstoffer opfylder bæredygtigheds- og drivhusgasemissionsbesparelseskriterierne i direktiv (EU) 2018/2001 og dets gennemførelsesretsakter eller delegerede retsakter
- l. der ydes støtte til nyinstalleret kapacitet eller kapacitet, der har undergået repowering¹¹³. Støttebeløbet er uafhængigt af energioutput. Hvis der er tale om kapacitet, der har undergået repowering, er det kun ekstraomkostningerne i forbindelse med den kapacitet, der har undergået repowering, der er støtteberettigede
- m. støtte i henhold til dette afsnit kan kumuleres med enhver anden statsstøtte, bortset fra støtte i henhold til afsnit 2.5.2 i denne meddelelse, eller med centralt forvaltede midler, forudsat at disse foranstaltninger vedrører forskellige identificerbare støtteberettigede omkostninger. I forbindelse med de samme, helt eller delvis overlappende, støtteberettigede omkostninger kan støtte kun kumuleres med statsstøtte, bortset fra støtte i henhold til afsnit 2.5.2 i denne meddelelse, eller med centralt forvaltede midler, hvis en sådan kumulering ikke medfører en overskridelse af den gældende støtteintensitet, jf. punkt 77, litra i)¹¹⁴
- n. støtte i henhold til dette afsnit kan kun kumuleres med støtte efter afsnit 2.5.2 i denne meddelelse, hvis den anmeldte støtteordning giver mulighed herfor på tidspunktet for den oprindelige anmeldelse
- o. der kan ydes støtte til investeringer, hvor arbejdet er påbegyndt pr. 9. marts 2023, med undtagelse af investeringer, der er støtteberettigede i henhold til de tidligere midlertidige kriserammebestemmelser, hvor arbejdet kan være påbegyndt pr. 20. juli 2022. For projekter, der er påbegyndt inden den 9. marts 2023 eller inden den 20. juli 2022 for investeringer, der er støtteberettigede i henhold til de tidligere midlertidige kriserammebestemmelser, kan der ydes støtte, hvis det er nødvendigt for at fremskynde investeringen eller udvide dennes omfang betydeligt. I sådanne tilfælde er kun ekstraomkostningerne i forbindelse med fremskyndelsen eller udvidelsen støtteberettigede

¹¹² Flydende og gasformige brændstoffer baseret på vedvarende brint, hvis energiindhold hidrører fra andre vedvarende energikilder end biomasse.

¹¹³ "repowering": fornyelse af kraftværker, som producerer vedvarende energi, herunder fuld eller delvis udskiftning af anlæg eller driftssystemer og udstyr med henblik på at erstatte kapacitet eller for at øge anlæggets produktivitet eller kapacitet.

¹¹⁴ Hvis medlemsstaten tillader en sådan kumulering, skal den for hver foranstaltning angive den metode, der er anvendt for at sikre overholdelse af betingelserne i dette punkt.

- p. støtten skal tilskynde støttemodtageren til at foretage en investering, som vedkommende ellers ikke ville foretage, eller som ville blive foretaget på en begrænset eller anden måde, såfremt støtten ikke blev ydet. I betragtning af de ekstraordinære økonomiske udfordringer, som virksomhederne står over for som følge af den nuværende krise, lægger Kommissionen som udgangspunkt til grund, at støttemodtagerne uden støtten ville fortsætte deres aktiviteter uden ændringer, forudsat at fortsættelsen af deres aktiviteter uden ændringer ikke medfører en tilsidesættelse af EU-retten
- q. medlemsstaten skal sikre, at princippet om "ikke at gøre væsentlig skade" overholdes.

2.5.2. Driftsstøtte til fremskyndelse af udbredelsen af vedvarende energi og til energilagring

(78) Kommissionen vil anse driftsstøtte til fremme af energi fra vedvarende energikilder og til energilagring for at være forenelig med det indre marked på grundlag af artikel 107, stk. 3, litra c), i TEUF, forudsat at følgende betingelser er opfyldt:

- a. støtten ydes til et af følgende formål:
- (i) produktion af energi fra vedvarende energikilder som defineret i artikel 2, nr. 1), i direktiv (EU) 2018/2001, herunder produktion af vedvarende brint og brændstoffer baseret på vedvarende brint, men ikke elproduktion ved hjælp af vedvarende brint
 - (ii) drift af anlæg til oplagring af elektricitet¹¹⁵ og termisk lagring¹¹⁶ (også i kombination med en af de andre typer investeringer, der er omfattet af dette afsnit)
 - (iii) drift af anlæg til lagring af vedvarende brint, biobrændstoffer, flydende biobrændsler, biogas (herunder biomethan) og biomassebrændsler, hvor mindst 75 % af indholdet på årsbasis stammer fra et direkte forbundet anlæg til produktion af vedvarende brint, biobrændstoffer, flydende biobrændsler, biogas eller biomassebrændsler
- b. støtten ydes på grundlag af en støtteordning med en anslået kapacitet eller produktionsvolumen og et anslået budget
- c. støtteordningerne kan begrænses til en eller flere teknologier, der er omfattet af punkt 78, litra a), men må ikke omfatte nogen kunstig begrænsning eller forskelsbehandling (herunder i forbindelse med tildeling af licenser, tilladelser eller koncessioner, når det er påkrævet)
- d. støtten ydes senest den 31. december 2025. Med undtagelse af offshorevindteknologi skal anlæggene være fuldført og i drift senest 36 måneder efter tildelingstidspunktet. Ordningen bør omfatte et effektivt sanktionssystem i tilfælde af, at denne frist ikke overholdes

¹¹⁵ Som defineret i fodnote 107.

¹¹⁶ Som defineret i fodnote 108.

- e. støtten ydes i form af tovejsdifferencekontrakter¹¹⁷ i forhold til anlæggets energioutput og med en kontraktvarighed på højst 20 år efter det støttede anlægs idriftsættelse¹¹⁸
- f. støttebeløbet fastsættes enten:
- (i) gennem en åben, klar, gennemsigtig og ikkediskriminerende udbudsprocedure baseret på objektive kriterier, der er fastlagt på forhånd, og som minimerer risikoen for strategiske bud og undertegning¹¹⁹. Mindst 70 % af de samlede udvælgelseskriterier, der anvendes til rangordning af bud, skal defineres i form af støtte pr. miljøbeskyttelsesenhed (såsom EUR pr. ton sparet CO₂) eller støtte pr. enhed energioutput eller -kapacitet, eller
 - (ii) med aftaleprisen, som den kompetente regulerende myndighed på energiområdet¹²⁰ administrativt har fastsat til dækning af de forventede nettoomkostninger, herunder de anslåede WACC, og under hensyntagen til alle de vigtigste indtægter og eventuel støtte, der allerede er modtaget
- g. støtten til elproduktion ved hjælp af solceller, onshore- og offshorevindkraft og vandkraft må kun ydes efter en udbudsprocedure i overensstemmelse med punkt 78, litra f), nr. i)
- h. uanset punkt 78, litra g), ovenfor er en udbudsprocedure ikke obligatorisk for elproduktion ved hjælp af solceller, onshore- og offshorevindkraft og vandkraft, når den støtte, der ydes pr. virksomhed pr. projekt, ikke overstiger 30 mio. EUR og de støttede projekter er små projekter, der defineres som:
- (i) projekter med en installeret kapacitet på 1 MW eller derunder eller
 - (ii) projekter med en installeret kapacitet på 6 MW eller derunder, hvis de ejes 100 % af SMV'er eller VE-fællesskaber eller
 - (iii) udelukkende i forbindelse med vindproduktion, projekter med en installeret kapacitet på 18 MW eller derunder, hvis de ejes 100 % af små virksomheder og mikrovirksomheder eller VE-fællesskaber

¹¹⁷ "tovejsdifferencekontrakt": en kontrakt, der indgås mellem en kraftværksoperatør og en modpart, normalt en offentlig enhed, som giver både minimalbetalingssikring og en grænse for overbetaling. Kontrakten har til formål at bevare kraftværkets tilskyndelse til effektiv aktivitet og deltagelse på energimarkederne.

¹¹⁸ Støttebetalingerne i henhold til kontrakten skal være begrænset til 20 år, men det står medlemsstaterne frit for at kræve, at anlæggene fortsætter med tilbagebetalinger i henhold til kontrakterne, så længe den støttede facilitet stadig er i drift.

¹¹⁹ De udbudte kapacitets- eller produktionsmængder skal fastsættes for at sikre, at udbudsproceduren er effektiv. Medlemsstaten skal godtgøre, at det er sandsynligt, at de mængder, der udbydes, svarer til det potentielle omfang af projekter. Dette kan gøres med henvisning til tidligere udbudsrunder, til teknologimål i den nationale energi- og klimaplan eller ved at indføre en beskyttelsesmekanisme i tilfælde af risiko for undertegning. I tilfælde af gentagen undertegning af udbudsprocedurer skal medlemsstaten indføre afhjælpende foranstaltninger i forbindelse med eventuelle fremtidige ordninger for den samme teknologi, som den anmelder til Kommissionen.

¹²⁰ "regulerende myndighed": en regulerende myndighed, der er udpeget af hver medlemsstat i henhold til artikel 57, stk. 1, i direktiv (EU) 2019/944 (EUT L 158 af 14.6.2019, s. 125).

i en sådan situation fastsættes støtten administrativt på grundlag af punkt 78, litra f), nr. ii)

- i. støtten skal have til formål at forhindre unødige fordrejninger af markedernes effektive funktion og navnlig bevare effektive driftsincitament og prissignaler. Navnlig bør støttemodtagerne ikke tilskyndes til at tilbyde deres produktion under deres marginalomkostninger og må ikke modtage støtte til produktion i perioder, hvor markedsværdien af denne produktion er negativ¹²¹
- j. ydes støtten til produktion af vedvarende brint eller brændstoffer baseret på vedvarende brint¹²², skal medlemsstaten sikre, at brinten og de brintbaserede brændstoffer hidrører fra vedvarende energikilder i overensstemmelse med de metoder, der er fastsat for vedvarende flydende og gasformige transportbrændstoffer, der ikke er af biologisk oprindelse, i direktiv (EU) 2018/2001 og dets gennemførelsesretsakter eller delegerede retsakter
- k. ydes støtten til produktion af biobrændstoffer, flydende biobrændsler, biogas (herunder biomethan) og biomassebrændsler, skal medlemsstaterne sikre, at de støttede brændstoffer opfylder bæredygtigheds- og drivhusgasemissionsbesparelseskriterierne i direktiv (EU) 2018/2001 og dets gennemførelsesretsakter eller delegerede retsakter
- l. støtten ydes til nyinstalleret kapacitet eller kapacitet, der har undergået repowering¹²³
- m. støtte i henhold til dette afsnit kan kumuleres med enhver anden statsstøtte eller med centralt forvaltede midler, forudsat at disse foranstaltninger vedrører forskellige identificerbare støtteberettigede omkostninger. I forbindelse med de samme, helt eller delvis overlappende, støtteberettigede omkostninger kan støtte kun kumuleres med statsstøtte eller med centralt forvaltede midler, hvis en sådan kumulering ikke medfører en overskridelse med 100 % af de forventede nettoomkostninger som defineret i punkt 78, litra f), nr. ii)¹²⁴
- n. der kan ydes støtte til anlæg, hvor arbejdet er påbegyndt pr. 9. marts 2023, med undtagelse af investeringer, der er støtteberettigede i henhold til de tidligere midlertidige kriserammebestemmelser, hvor arbejdet kan være påbegyndt pr. 20. juli 2022. For projekter, der er påbegyndt inden den 9. marts 2023 eller inden den 20. juli 2022 for investeringer, der er støtteberettigede i henhold til de tidligere midlertidige kriserammebestemmelser, kan der ydes støtte, hvis det er nødvendigt for at fremskynde investeringen eller udvide dennes omfang betydeligt. I sådanne

¹²¹ Små anlæg til produktion af elektricitet fra vedvarende energikilder kan drage fordel af direkte prisstøtte, der dækker de fulde driftsomkostninger og ikke kræver, at de sælger deres elektricitet på markedet, jf. undtagelsen i artikel 4, stk. 3, i direktiv (EU) 2018/2001. Anlæg betragtes som små, hvis deres kapacitet ligger under den gældende tærskel i artikel 5 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/943 af 5. juni 2019 om det indre marked for elektricitet (omarbejdning) (EUT L 158 af 14.6.2019, s. 54).

¹²² Flydende og gasformige brændstoffer baseret på vedvarende brint, hvis energiindhold hidrører fra andre vedvarende energikilder end biomasse.

¹²³ Som defineret i fodnote 113.

¹²⁴ Hvis medlemsstaten tillader en sådan kumulering, skal den for hver foranstaltning angive den metode, der er anvendt for at sikre overholdelse af betingelserne i dette punkt.

tilfælde er kun ekstraomkostningerne i forbindelse med fremskyndelsen eller udvidelsen støtteberettigede

- o. støtten skal tilskynde støttemodtageren til at iværksætte en aktivitet, som vedkommende ellers ikke ville iværksætte, eller som ville blive gennemført på en begrænset eller anden måde, såfremt støtten ikke blev ydet. I betragtning af de ekstraordinære økonomiske udfordringer, som virksomhederne står over for som følge af den nuværende krise, lægger Kommissionen som udgangspunkt til grund, at støttemodtagerne uden støtten ville fortsætte deres aktiviteter uden ændringer, forudsat at fortsættelsen af deres aktiviteter uden ændringer ikke medfører en tilsidesættelse af EU-retten
 - p. medlemsstaten skal sikre, at princippet om "ikke at gøre væsentlig skade" overholdes.
- (79) Kommissionen vil anse støtte til forøgelse af eksisterende anlægs maksimale elproduktionskapacitet, uden at der foretages yderligere investeringer, for at være forenelig med det indre marked på grundlag af artikel 107, stk. 3, litra c), i TEUF, forudsat at følgende betingelser er opfyldt:
- a. det eksisterende anlæg er tilsluttet nettet før den 1. oktober 2022 og har modtaget støtte, der er godkendt af Kommissionen i henhold til artikel 107, stk. 3, litra c), i TEUF, eller er fritaget fra anmeldelsespligten
 - b. støtten er nødvendig for at forøge eksisterende anlægs maksimale kapacitet, således at deres kapacitet øges op til 1 MW pr. anlæg eller tilsvarende, uden at der foretages yderligere investeringer
 - c. støtten ydes senest den 31. december 2023, og den støtteberettigede periode i henhold til foranstaltningen udløber den 31. december 2024
 - d. støtten opfylder kravene i punkt 78, litra a), b), c), e), i) og j)
 - e. støtten inden for rammerne af denne foranstaltning må ikke kumuleres med anden støtte til den samme kapacitetsforøgelse.

2.6. Støtte til dekarbonisering af industrielle produktionsprocesser ved hjælp af elektrificering og/eller anvendelse af vedvarende og elbaseret brint, som opfylder visse betingelser, og til energieffektivitetsforanstaltninger

- (80) Ud over de eksisterende muligheder i henhold til artikel 107, stk. 3, litra c), i TEUF er det i forbindelse med den nuværende krise og REPowerEU-planen vigtigt at fremme investeringer i dekarbonisering af industrielle aktiviteter med henblik på hurtigt at mindske afhængigheden af importerede fossile brændstoffer. Fremskyndelse af elektrificering og energieffektivitetsforanstaltninger i industrien samt indførelse af teknologier, der anvender vedvarende og elbaseret brint, der opfylder betingelserne i punkt 81, litra i), eller brændstoffer baseret på vedvarende brint, der opfylder betingelserne i punkt 81, litra h), er en del af en hensigtsmæssig, nødvendig og målrettet løsning for at mindske afhængigheden af importerede fossile brændstoffer.
- (81) Kommissionen vil anse støtte til investeringer, der fører til i) en væsentlig reduktion af drivhusgasemissionerne fra industrielle aktiviteter, der i øjeblikket er afhængige af fossile brændstoffer som energikilde eller råmateriale, eller ii) en væsentlig reduktion af energiforbruget i industrielle aktiviteter og processer, for forenelig med det indre

marked på grundlag af artikel 107, stk. 3, litra c), i TEUF, forudsat at følgende betingelser er opfyldt:

- a. støtten ydes på grundlag af en støtteordning med et anslået budget
- b. det maksimale individuelle støttebeløb, der kan ydes pr. virksomhed, må i princippet ikke overstige enten 10 % af det samlede budget, der er til rådighed for en sådan ordning, eller 200 mio. EUR. Efter at den berørte medlemsstat har givet Kommissionen en rimelig begrundelse for sin vurdering, kan Kommissionen acceptere ordninger, der giver mulighed for at yde individuel støtte, som overstiger 10 % af det samlede budget, der er til rådighed for ordningen
- c. støtten ydes i form af direkte tilskud, tilbagebetalingspligtige forskud, lån¹²⁵, garantier¹²⁶ eller skattefordele, herunder skattegodtgørelser
- d. investeringen¹²⁷ skal gøre det muligt for støttemodtageren at opnå mindst et af nedennævnte resultater:
 - (i) reducere de direkte drivhusgasemissioner fra industrianlæg, der i øjeblikket er afhængige af fossile brændstoffer som energikilde eller råmateriale, med mindst 40 % i forhold til situationen, før støtten blev ydet, ved hjælp af elektrificering af produktionsprocesserne eller omstilling til vedvarende og elbaseret brint, som opfylder betingelserne i punkt 81, litra g) og i), eller brændstoffer baseret på vedvarende brint, der opfylder betingelserne i punkt 81, litra h), til erstatning for fossile brændstoffer. Med henblik på at kontrollere reduktionen af drivhusgasemissioner skal der også tages hensyn til de faktiske emissioner fra forbrænding af biomasse¹²⁸
 - (ii) reducere energiforbruget i industrianlæg i relation til de støttede aktiviteter med mindst 20 % i forhold til situationen, før støtten blev ydet¹²⁹
- e. for investeringer i forbindelse med aktiviteter, der er omfattet af emissionshandelssystemet (ETS), skal støtten føre til en reduktion af det støttemodtagende anlægs drivhusgasemissioner til et niveau, som ligger under de

¹²⁵ Når der ydes støtte i form af lån i henhold til dette afsnit, finder de supplerende betingelser i punkt 70, litra g), anvendelse.

¹²⁶ Når der ydes støtte i form af garantier i henhold til dette afsnit, finder de supplerende betingelser i punkt 67, litra i), anvendelse.

¹²⁷ Støtte til investeringer, der har til formål at reducere de direkte drivhusgasemissioner eller energiforbruget, bl.a. ned under tærsklerne i denne meddelelses punkt 81, litra d), kan fritages for anmeldelsespligten, forudsat at reglerne i den generelle gruppefritagelsesforordning overholdes.

¹²⁸ Reduktionen af de direkte drivhusgasemissioner skal måles på grundlag af de gennemsnitlige direkte drivhusgasemissioner, der er forekommet i løbet af de fem år, der går forud for støtteansøgningen (gennemsnitlige emissioner på årsbasis).

¹²⁹ Reduktionen af energiforbruget skal måles på grundlag af det energiforbrug, der er forekommet i løbet af de fem år, der går forud for støtteansøgningen (gennemsnitligt forbrug på årsbasis).

relevante benchmarks for gratistildeling, der er fastsat i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2021/447¹³⁰

- f. støtten må ikke målrettes til at finansiere en forøgelse af støttemodtagerens samlede produktionskapacitet. Dette berører ikke begrænsede kapacitetsforøgelser som følge af teknisk nødvendighed. En sådan antages at foreligge, hvis kapacitetsforøgelsen ikke overstiger 2 % i forhold til situationen, før støtten blev ydet
- g. ydes støtten til en investering i industriel dekarbonisering, der indebærer anvendelse af vedvarende brint, skal medlemsstaten sikre, at brinten hidrører fra vedvarende energikilder i overensstemmelse med de metoder, der er fastsat for vedvarende flydende eller gasformige transportbrændstoffer, der ikke er af biologisk oprindelse, i direktiv (EU) 2018/2001 og dets gennemførelsesretsakter eller delegerede retsakter
- h. hvis støtten ydes til en industriel dekarboniseringsinvestering, der indebærer anvendelse af brændstoffer baseret på vedvarende brint, skal disse brændstoffer opfylde følgende kumulative krav:
 - (i) der skal være tale om flydende og gasformige brændstoffer baseret på vedvarende brint, hvis energiindhold hidrører fra andre vedvarende energikilder end biomasse
 - (ii) de skal sikre besparelser i vugge-til-grav-emissionerne af drivhusgasser på mindst 70 % i forhold til en værdi for fossile brændstoffer på 94 g CO₂eq/MJ, og
 - (iii) de skal produceres i overensstemmelse med de metoder, der er fastsat for vedvarende flydende og gasformige transportbrændstoffer, der ikke er af biologisk oprindelse, i direktiv (EU) 2018/2001 og dets gennemførelsesretsakter eller delegerede retsakter
- i. støtten kan også ydes til en industriel dekarboniseringsinvestering, der indebærer anvendelse af brint produceret ved hjælp af elektricitet, i et af følgende tilfælde:
 - (i) der produceres kun brint i de timer, hvor den marginale produktionsenhed i det budområde, hvor elektrolysatoren befinder sig i de perioder for afregning af ubalancer, hvor elektriciteten forbruges, er et fossilfrit elproduktionsanlæg. Brint, der produceres i sådanne timer, og som allerede er blevet medregnet som vedvarende brint som defineret i punkt 81, litra g), kan ikke medregnes endnu en gang i henhold til dette afsnit
 - (ii) alternativt produceres brint ved hjælp af elektricitet fra nettet, og elektrolysatoren producerer brint i et antal fuldlasttimer svarende til eller lavere end det antal timer, hvor den marginale pris på elektricitet i budområdet blev fastsat af anlæg, der producerede fossilfri elektricitet. Brint produceret i et antal fuldlasttimer svarende til eller lavere end det antal timer, hvor den marginale pris på elektricitet i budområdet blev fastsat af anlæg, der producerer vedvarende elektricitet, og som allerede

¹³⁰ Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2021/447 af 12. marts 2021 om fastsættelse af reviderede benchmarkværdier for gratistildeling af emissionskvoter for perioden fra 2021 til 2025 i henhold til artikel 10a, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/87/EF (EUT L 87 af 15.3.2021, s. 29).

er medregnet som vedvarende brint som omhandlet i punkt 81, litra g), kan ikke medregnes endnu en gang i henhold til dette afsnit

- (iii) alternativt skal medlemsstaten sikre, at der ved at anvende elbaseret brint opnås besparelser i vugge-til-grav-emissionerne af drivhusgasser på mindst 70 % i forhold til en værdi for fossile brændstoffer på 94 g CO₂eq/MJ, og at brinten stammer fra fossilfrie kilder. Metoden til beregning af de drivhusgasemissioner, der tildeles elektricitet, bør ikke føre til et øget forbrug af fossile brændstoffer i overensstemmelse med REPowerEU-målene. Kun den andel af den producerede brint, der svarer til den gennemsnitlige andel af elektricitet fra fossilfrie elproduktionsanlæg i produktionslandet, målt to år før det pågældende år, kan anvendes med henblik på dette afsnit. Den andel af brint, der produceres i overensstemmelse med dette punkt, og som svarer til den gennemsnitlige andel af elektricitet fra elproduktionsanlæg baseret på vedvarende energikilder i produktionslandet, målt to år før det pågældende år, kan ikke medregnes endnu en gang i henhold til dette afsnit, i det omfang den allerede er medregnet som vedvarende brint som omhandlet i punkt 81, litra g)
- j. støtten ydes senest den 31. december 2025 og er betinget af, at det anlæg eller udstyr, der skal finansieres af investeringen, skal være fuldført og i drift senest 36 måneder efter tildelingstidspunktet. Ordningen bør omfatte et effektivt sanktionssystem i tilfælde af, at denne frist ikke overholdes
- k. støtten kan ydes til investeringer, hvor arbejdet er påbegyndt pr. 9. marts 2023, med undtagelse af investeringer, der er støtteberettigede i henhold til de tidligere midlertidige kriserammebestemmelser, hvor arbejdet kan være påbegyndt pr. 20. juli 2022. For projekter, der er påbegyndt inden den 9. marts 2023, eller den 20. juli 2022 for investeringer, der er støtteberettigede i henhold til de tidligere midlertidige kriserammebestemmelser, kan der ydes støtte, hvis det er nødvendigt for at fremskynde investeringen eller udvide dennes omfang betydeligt. I sådanne tilfælde er kun ekstraomkostningerne i forbindelse med fremskyndelsen eller udvidelsen støtteberettigede
- l. støtten må ikke ydes for blot at opfylde gældende EU-standarder¹³¹
- m. støtten skal tilskynde støttemodtageren til at foretage en investering, som vedkommende ellers ikke ville foretage, eller som ville blive foretaget på en begrænset eller anden måde, såfremt støtten ikke blev ydet. I betragtning af de ekstraordinære økonomiske udfordringer, som virksomhederne står over for som følge af den nuværende krise, lægger Kommissionen som udgangspunkt til grund, at støttemodtagerne uden støtten ville fortsætte deres aktiviteter uden ændringer,

¹³¹ "EU-standard": a) en obligatorisk EU-standard, der fastsætter de niveauer, som de enkelte virksomheder skal nå på miljøområdet, med undtagelse af standarder eller mål fastsat på EU-plan, som er bindende for medlemsstaterne, men ikke for individuelle virksomheder; b) forpligtelsen til at anvende den bedste tilgængelige teknik (BAT) som defineret i direktiv 2010/75/EU og til at sikre, at emissionsniveauerne ikke overstiger dem, der ville være opnået ved anvendelse af BAT. Hvis de emissionsniveauer, der er forbundet med BAT, er defineret i gennemførelsesretsakter vedtaget i henhold til direktiv 2010/75/EU eller i henhold til andre gældende direktiver, finder disse niveauer anvendelse i forbindelse med denne meddelelse. Hvis disse niveauer er udtrykt som et interval, finder den grænse, for hvilken BAT først er opnået for den pågældende virksomhed, anvendelse.

forudsat at fortsættelsen af deres aktiviteter uden ændringer ikke medfører en tilsidesættelse af EU-retten det vurderes, at støttemodtagerne ville fortsætte deres aktiviteter uden ændringer for så vidt angår investeringer, som omhandlet i punkt 81, litra d), nr. i), ovenfor

- n. de støtteberettigede omkostninger er differencen mellem omkostningerne ved det i projekt, der er omhandlet i punkt 81, litra d), og omkostningsbesparelserne eller merindtægterne set i forhold til situationen uden støtte i investeringens levetid. Ordningen skal udformes på en måde, der gør det muligt at imødegå uventede fortjenester, herunder i tider med ekstremt høje el- eller naturgaspriser, ved at indføre en tilbagebetalingsmekanisme, der er fastlagt på forhånd. Støtteintensiteten må ikke overstige 40 % af de støtteberettigede omkostninger. Støtteintensiteten kan forhøjes med 10 procentpoint, hvis det drejer sig om støtte til mellemstore virksomheder, og med 20 procentpoint, hvis det drejer sig om støtte til små virksomheder. Støtteintensiteten kan også forhøjes med 15 procentpoint for investeringer, der medfører en reduktion af de direkte drivhusgasemissioner på mindst 55 % eller af energiforbruget på mindst 25 % set i forhold til situationen før investeringen¹³²
- o. som et alternativ til punkt 81, litra n), fastsættes støttebeløbet gennem en åben, klar, gennemsigtig og ikkediskriminerende udbudsprocedure baseret på objektive kriterier, der er fastlagt på forhånd, og som minimerer risikoen for strategiske bud. Mindst 70 % af de samlede udvælgelseskriterier, der anvendes til rangordning af bud, skal defineres i form af støtte pr. miljøbeskyttelsesenhed (såsom EUR pr. ton sparet CO₂, eller EUR pr. sparet energienhed). Budgettet i forbindelse med udbudsproceduren skal være bindende, idet det kan forventes, at ikke alle tilbudsgivere vil modtage støtte
- p. som et yderligere alternativ til punkt 81, litra n) og o), kan de støtteberettigede omkostninger svare til de investeringsomkostninger, der er forbundet med det projekt, der er omhandlet i punkt 81, litra d), navnlig omkostninger til udstyr, maskiner eller anlæg, der er nødvendige for at opnå elektrificering, omstilling til brint eller brintbaserede brændstoffer eller forbedring af energieffektiviteten. I en sådan situation må støtteintensiteten ikke overstige 60 % af de støtteberettigede investeringsomkostninger, jf. punkt 81, litra d), nr. i), bortset fra elektrificeringsprojekter. For de elektrificeringsprojekter og investeringer, der er omhandlet i punkt 81, litra d), nr. ii), må støtteintensiteten ikke overstige 30 % af de støtteberettigede omkostninger
- q. støtten i henhold til dette afsnit kan kumuleres med enhver anden statsstøtte eller med centralt forvaltede midler, forudsat at disse foranstaltninger vedrører forskellige identificerbare støtteberettigede omkostninger
- r. i forbindelse med overlappende støtteberettigede omkostninger kan støtten i henhold til punkt 81, litra n) og o), kumuleres med anden støtte eller med centralt forvaltede midler, forudsat at det maksimale støttebeløb, der er tilladt i henhold til punkt 81, litra n) og o), ikke overskrides

¹³² Reduktionen af de direkte drivhusgasemissioner eller af energiforbruget skal måles på grundlag af de gennemsnitlige direkte drivhusgasemissioner eller energiforbruget i løbet af de fem år, der går forud for støtteansøgningen (gennemsnitlige emissioner/gennemsnitligt forbrug på årsbasis).

- s. i forbindelse med overlappende støtteberettigede omkostninger kan støtten i henhold til punkt 81, litra p), kumuleres med anden støtte eller med centralt forvaltede EU-midler, forudsat at den maksimale støtteintensitet og/eller det maksimale støttebeløb, der finder anvendelse i henhold til de relevante regler, ikke overskrides. Det samlede støttebeløb må under ingen omstændigheder overstige 100 % af de støtteberettigede omkostninger.

2.7. Støtte til yderligere reduktion af elforbruget

- (82) Ud over de eksisterende muligheder i henhold til artikel 107, stk. 3, litra c), i TEUF og de muligheder, der er fastsat i denne meddelelse, kan der være behov for midlertidig støtte for at opnå den reduktion af elforbruget, der er omfattet af artikel 3 og 4 i forordning (EU) 2022/1854¹³³). Denne støtte kan bidrage til at lette den ekstraordinære stigning i elpriserne ved at reducere det forbrug, der er knyttet til dyrere elproduktionsteknologier (i øjeblikket baseret på gas). Det er derfor lige så vigtigt at opretholde incitamenterne til at reducere det eksisterende elforbrug og sikre overensstemmelse med de reduktionsmål for gasefterspørgslen, der er fastsat i forordning (EU) 2022/1369¹³⁴. I betragtning af forskellene mellem medlemsstaterne er der behov for vejledning for at sikre, at fleksibiliteten er baseret på kriterier, der har til formål at sikre lige vilkår og bevare det indre markeds integritet.
- (83) Kommissionen vil anse statsstøtte til reduktion af elforbruget for at være forenelig med det indre marked på grundlag af artikel 107, stk. 3, litra b), i TEUF, forudsat at følgende kumulative betingelser er opfyldt:
- a. støtten må kun udgøre en økonomisk kompensation, når en sådan kompensation udbetales for yderligere elektricitet, der ikke forbruges, sammenlignet med det forventede ("kontrafaktiske") forbrug i den pågældende time uden den udbudsprocedure, der er omhandlet i punkt 83, litra e) ("yderligere forbrugsreduktion"). Der kan anvendes forskellige metoder til at bestemme den yderligere forbrugsreduktion. For at sikre, at der kun ydes støtte til yderligere efterspørgselsreduktion, bør medlemsstaterne generelt tage hensyn til incitamenter i form af højere energipriser, incitamenter i form af andre støttebetalinger og -ordninger, vejrforhold og risikoen for gaming
 - b. støtten skal være udformet, så den primært bidrager til at nå et mål for reduktion af elforbruget, jf. artikel 3 og 4 i forordning (EU) 2022/1854¹³⁵. Hvis støtten er udformet med henblik på at gå videre end målene, skal medlemsstaten påvise, at der er tale om yderligere fordele ved støtten (f.eks. lavere omkostninger til energisystemet eller et reduceret gasforbrug), som er nødvendige¹³⁶ og forholdsmæssige i henseende til at afhjælpe den alvorlige forstyrrelse i økonomien og samtidig bevare det indre marked

¹³³ Rådets forordning (EU) 2022/1854 af 6. oktober 2022 om et nødindgreb for at imødegå høje energipriser (EUT L 261 I af 7.10.2022, s. 1).

¹³⁴ Rådets forordning (EU) 2022/1369 af 5. august 2022 om koordinerede foranstaltninger til reduktion af efterspørgslen efter gas (EUT L 206 af 8.8.2022, s. 1).

¹³⁵ Rådets forordning (EU) 2022/1854 af 6. oktober 2022 om et nødindgreb for at imødegå høje energipriser (EUT L 261 I af 7.10.2022, s. 1).

¹³⁶ En sådan støtte vil normalt blive anset for nødvendig, hvis den bidrager til at opnå en reduktion af gasforbruget.

- c. støtten skal ydes på grundlag af en støtteordning med en anslået kapacitet, en anslået kapacitetsvolumen og et anslået budget
- d. støtten kan ydes i forskellige former, herunder direkte tilskud, lån¹³⁷ og garantier¹³⁸
- e. støtten skal ydes efter en åben, klar, gennemsigtig og ikkediskriminerende udbudsprocedure baseret på objektive kriterier, der er fastlagt på forhånd, og som minimerer risikoen for strategiske bud. Hvis der konstateres en risiko for overkompensation, skal støtten udformes på en måde, der gør det muligt at håndtere uventede fortjenester, f.eks. ved at indføre en på forhånd fastlagt tilbagebetalingsmekanisme
- f. udbudsproceduren eller -procedurerne bør i princippet være åbne for alle muligheder for at opnå en yderligere forbrugsreduktion, navnlig:
 - i. forbrugere, der overgår til andre energiformer eller undgår elforbrug
 - ii. lagring "bag måleren" for at reducere forbruget i spidsbelastningstimer (medmindre støtten ikke fører til yderligere forbrugsreduktion) og
 - iii. elproduktionsaktiver "bag måleren", der ikke anvender gas som brændsel. Medlemsstaterne kan vælge at udelukke produktion baseret på andre fossile brændstoffer
- g. med hensyn til punkt 83, litra f), kan ordningerne begrænses til en eller flere kategorier af støttemodtagere under en af følgende omstændigheder:
 - i. hvis forskellene i karakteristikaene (f.eks. varighed, aktiveringshyppighed) ved de tjenester, der kan tilbydes af mulige støttemodtagere, er af en sådan art, at tilbud pr. MWh ikke kan anses for at være sammenlignelige
 - ii. hvis medlemsstaterne over for Kommissionen kan påvise, at konkurrencen ikke vil blive unødigt fordrejet, eller
 - iii. for at sikre rettidig gennemførelse (f.eks. ved at udvide eksisterende ordninger).

Under alle omstændigheder må ordningerne ikke indeholde nogen kunstig begrænsning eller forskelsbehandling. I henhold til artikel 17 i direktiv (EU) 2019/944¹³⁹ må ordninger ikke unødigt begrænses til specifikke kunder eller kundegrupper, herunder aggregatorer
- h. kriterierne for deltagelse i udbudsprocedurerne skal være gennemsigtige, objektive og ikkediskriminerende. Støttemodtagerne skal allerede have passende elmålersystemer¹⁴⁰ eller forpligte sig til at installere dem, således at det kan

¹³⁷ Når der ydes støtte i form af lån i henhold til dette afsnit, finder de supplerende betingelser i punkt 70, litra g), anvendelse.

¹³⁸ Når der ydes støtte i form af garantier i henhold til dette afsnit, finder de supplerende betingelser i punkt 67, litra i), anvendelse.

¹³⁹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/944 af 5. juni 2019 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ændring af direktiv 2012/27/EU (omarbejdning) (EUT L 158 af 14.6.2019, s. 125).

¹⁴⁰ Dvs. separat måling af forbruget, når yderligere efterspørgselsreduktion er påkrævet, og når det ikke er.

konstateres, at de opnår den yderligere forbrugsreduktion. Der kan af hensyn til den administrative forenkling gælde et mindstebudskrav for støttemodtagere; i så fald må mindstebuddet ikke være højere end 10 MW, og det skal være muligt at aggregere for at nå tærsklen

- i. for at gøre det muligt for støttemodtagerne at prissætte deres tilbud nøjagtigt skal der defineres klare og objektive kriterier, som skal beskrive, hvornår støttemodtagerens yderligere forbrugsreduktion vil blive aktiveret. Det kan imidlertid være nødvendigt at indføre tilstrækkelige sikkerhedsforanstaltninger — f.eks. en vis randomisering af aktiveringen — for at undgå at skabe incitamenter til gaming såsom en kunstig overvurdering af kontrafakta
- j. for at undgå negative konsekvenser for gasforbruget bør støttemodtagerne forpligte sig til at sikre, at deres yderligere reduktion af elforbruget ikke vil føre til en stigning i deres samlede gasforbrug. I forbindelse med støtte til at reducere elforbruget i spidsbelastningstimer bør støttemodtagerne for at opnå fordelene ved at flytte elektricitet fra spidsbelastningstimer til ikke-spidsbelastningstimer¹⁴¹ uden at hindre opfyldelsen af målet om at reducere det samlede elforbrug desuden forpligte sig til i ikke-spidsbelastningstimer at begrænse forbruget til 150 % af den reduktion af elforbruget i spidsbelastningstimer, der kompenseres for.
- k. i forbindelse med udbudsproceduren skal støttemodtagerne udvælges på grundlag af de laveste enhedsomkostninger ved yderligere forbrugsreduktion (i EUR/MWh eller tilsvarende¹⁴²). Medlemsstaterne kan indføre yderligere objektive, gennemsigtige og ikkediskriminerende rangordningskriterier for at fremme grønnere teknologier, der er nødvendige for at støtte opfyldelsen af Unionens miljøbeskyttelses mål
- l. godtgørelsen skal ydes til hver enkelt støttemodtager på grundlag af den faktiske yderligere reduktion af forbruget, der er opnået (i modsætning til den yderligere forbrugsreduktion, som støttemodtageren har forpligtet sig til at opnå)
- m. støtten må ikke fordreje et velfungerende indre marked for elektricitet uforholdsmæssigt. Medlemsstaterne kan åbne støtten for deltagelse på tværs af grænserne
- n. den yderligere reduktion af forbruget, der kompenseres for, skal finde sted inden for anvendelsesperioden for den eller de relevante artikler i forordning (EU) 2022/1854¹⁴³ eller, hvis støtten går videre end disse mål, senest den 31. december 2023
- o. kumulering med andre statsstøtteforanstaltninger er mulig, så længe overkompensation undgås ved f.eks. at sikre, at støtten ydes gennem en åben udbudsprocedure. Under alle omstændigheder kan der ikke ydes støtte, hvis den dækker støtteberettigede omkostninger, der allerede er dækket af andre statsstøtteforanstaltninger.

¹⁴¹ "ikke-spidsbelastningstimer" skal defineres for generelt at undgå elforbrug, når der anvendes gas til elproduktion.

¹⁴² F.eks. når støttemodtagerne udvælges på grundlag af kapacitetsprisen (EUR/MW) for forbrugsreduktion i et fast antal timer. I så fald skal antallet af timer fastsættes på forhånd.

¹⁴³ Rådets forordning (EU) 2022/1854 af 6. oktober 2022 om et nødindgreb for at imødegå høje energipriser (EUT L 261 I af 7.10.2022, s. 1).

2.8. Støtte til fremskyndede investeringer i sektorer, der er strategiske for omstillingen til en nulemissionsøkonomi

- (84) I betragtning af behovet for at fremskynde den økonomiske omstilling og overvinde den nuværende krise kan medlemsstaterne overveje at støtte private investeringer for at afhjælpe det produktive investeringsunderskud i sektorer, der er strategiske for omstillingen til en nulemissionsøkonomi, og skabe incitamenter til hurtig udbredelse heraf, også i betragtning af, at de globale udfordringer udgør en risiko for, at nye investeringer i disse sektorer omdirigeres til fordel for tredjelande uden for EØS.
- (85) Kommissionen vil anse støtte til investeringsprojekter af strategisk betydning for omstillingen til en nulemissionsøkonomi for at være forenelig med det indre marked i henhold til artikel 107, stk. 3, litra c), i TEUF, forudsat at følgende betingelser er opfyldt:
- a. støtten ydes for at tilskynde til:
 - i. produktion af relevant udstyr til omstillingen til en nulemissionsøkonomi, dvs. batterier, solpaneler, vindmøller, varmepumper, elektrolysatorer og udstyr til fangst, anvendelse og lagring af CO₂ (CCUS), eller
 - ii. produktion af nøglekomponenter, der er udformet og primært anvendes som direkte input i produktionen af det udstyr, der er omhandlet i nr. i), eller
 - iii. produktion eller genvinding af tilhørende kritiske råstoffer, der er nødvendige for produktionen af det udstyr og de nøglekomponenter, der er omhandlet i nr. i) og ii) ovenfor
 - b. støtten ydes på grundlag af en støtteordning¹⁴⁴ med et anslået budget
 - c. støtten ydes senest den 31. december 2025
 - d. støttemodtageren skal ansøge om støtte inden arbejdets påbegyndelse¹⁴⁵ og skal forelægge medlemsstaten de oplysninger, der kræves i bilag II til denne meddelelse¹⁴⁶
 - e. støtten kan ydes i form af direkte tilskud eller andre former såsom skattefordele, rentetilskud til nye lån eller garantier for nye lån, forudsat at den nominelle størrelse af skattefordelen eller den nominelle størrelse af det underliggende nye lån ikke overstiger den gældende støtteintensitet og det samlede støttebeløb i henhold til dette punkt. Når garantierne eller lånene kanaliseres gennem kreditinstitutter og andre finansielle institutioner som finansielle formidlere, skal betingelserne i punkt 67, litra i), og punkt 70, litra g), overholdes for at sikre, at den støtte, der ydes i

¹⁴⁴ En sådan ordning kan omfatte projekter, der er indsendt og udvalgt under Innovationsfonden, for så vidt som de relevante betingelser i punkt 85 er opfyldt.

¹⁴⁵ "arbejdets påbegyndelse": enten påbegyndelsen af anlægsarbejdet i forbindelse med investeringsprojektet eller det første retligt bindende tilsagn om køb af udstyr eller indgåelse af andre forpligtelser, som gør investeringen irreversibel, alt efter hvad der indtræffer først. Køb af jord og forberedende arbejde såsom indhentning af tilladelser og indledende gennemførlighedsundersøgelser betragtes ikke som en påbegyndelse af projektet.

¹⁴⁶ Sådanne støtteansøgninger kan have et hvilket som helst retsgrundlag, så længe det støttebeløb, der skal ydes i henhold til afsnit 2.8 i denne meddelelse, ikke overstiger det beløb, der oprindeligt blev ansøgt om.

henhold til dette afsnit, i videst muligt omfang videregives direkte til de endelige støttemodtagere

- f. de støtteberettigede omkostninger omfatter alle investeringsomkostninger vedrørende materielle (såsom jord, bygninger, anlæg, udstyr, maskiner) og immaterielle aktiver (såsom patentrettigheder, licenser, knowhow eller anden intellektuel ejendomsret), der er nødvendige til produktion eller genvinding af de i punkt 85, litra a), anførte varer. Immaterielle aktiver skal: 1) forblive tilknyttet det pågældende område og må ikke overføres til andre områder, 2) først og fremmest anvendes i forbindelse med det relevante produktionsanlæg, der modtager støtten, 3) kunne afskrives, 4) erhverves fra tredjeparter uden tilknytning til køberen og på markedsvilkår, 5) indgå i aktiverne i den virksomhed, der modtager støtten, og 6) forblive tilknyttet det projekt, hvortil støtten ydes, i mindst fem år (eller tre år for SMV'er)
- g. støtteintensiteten må ikke overstige 15 % af de støtteberettigede omkostninger, og det samlede støttebeløb må ikke overstige 150 mio. EUR pr. virksomhed pr. medlemsstat. Det bemærkes dog, at:
 - i. for investeringer i støtteberettigede områder, der er udpeget på det gældende regionalstøttekort for den pågældende medlemsstat i overensstemmelse med artikel 107, stk. 3, litra c), i TEUF ("c)-områder"), kan støtteintensiteten forhøjes til 20 % af de støtteberettigede omkostninger, og det samlede støttebeløb må ikke overstige 200 mio. EUR pr. virksomhed pr. medlemsstat
 - ii. for investeringer i støtteberettigede områder, der er udpeget på det gældende regionalstøttekort for den pågældende medlemsstat i overensstemmelse med artikel 107, stk. 3, litra a), i TEUF ("a)-områder"), kan støtteintensiteten forhøjes til 35 % af de støtteberettigede omkostninger, og det samlede støttebeløb må ikke overstige 350 mio. EUR pr. virksomhed pr. medlemsstat
- h. når støtten ydes i form af skattefordele, lån eller garantier, kan støtteintensiteterne i punkt 85, litra g), forhøjes med 5 procentpoint. For investeringer foretaget af små virksomheder kan støtteintensiteterne forhøjes yderligere med 20 procentpoint, og for investeringer foretaget af mellemstore virksomheder kan støtteintensiteterne forhøjes med 10 procentpoint
- i. støttemodtageren skal forpligte sig til at opretholde investeringerne i det pågældende område i mindst fem år efter investeringens afslutning, eller tre år for SMV'er. En sådan forpligtelse er ikke til hinder for udskiftning af anlæg eller udstyr, som er blevet utidssvarende, eller som er brudt sammen i denne periode, forudsat at den økonomiske aktivitet forbliver i det pågældende område i minimumsperioden. Der kan dog ikke ydes yderligere støtte til en sådan udskiftning af anlæg eller udstyr
- j. inden støtten ydes, skal den støttestyende myndighed på grundlag af oplysningerne fra støttemodtageren, jf. bilag II til denne meddelelse, og forpligtelserne i henhold til punkt 85, litra k), kontrollere den konkrete risiko for, at den produktive investering ikke finder sted inden for EØS, og at der ikke er nogen risiko for flytning inden for EØS som omhandlet i punkt 85, litra k)

- k. støtten må ikke ydes for at lette flytning¹⁴⁷ af produktionsaktiviteter mellem medlemsstaterne. Med henblik herpå skal modtageren:
 - i. bekræfte, at denne inden for en toårig periode forud for sin ansøgning om støtte ikke har gennemført en flytning til den virksomhedsenhed, hvori den støttede investering skal foretages, og
 - ii. forpligte sig til ikke at foretage en sådan flytning i op til to år efter afslutningen af investeringen
 - l. støtten kan ikke ydes til kriseramte virksomheder¹⁴⁸
 - m. i forbindelse med de samme, helt eller delvis overlappende, støtteberettigede omkostninger kan støtten kun kumuleres med statsstøtte, hvis en sådan kumulering ikke medfører en overskridelse af den maksimale støtteintensitet eller det maksimale støttebeløb, der finder anvendelse i henhold til de relevante regler. Det samlede støttebeløb må under ingen omstændigheder overstige 100 % af de støtteberettigede omkostninger
 - n. medlemsstaterne kan overveje på en ikkediskriminerende måde at medtage krav vedrørende miljøbeskyttelse som dem, der er anført i punkt 37 i denne meddelelse, eller vedrørende social beskyttelse eller ansættelsesvilkår, når de anmelder ordninger i henhold til dette punkt.
 - o. medlemsstaterne skal senest 60 dage efter støttetildelingen underrette Kommissionen om tildelingstidspunktet, støttebeløbet, de støtteberettigede omkostninger, støttemodtagerens identitet samt typen og placeringen af den støttede investering på grundlag af oplysningerne fra støttemodtageren, jf. bilag II til denne meddelelse.
- (86) Uanset punkt 85, litra b), kan Kommissionen undtagelsesvis og på baggrund af individuelle anmeldelser til fremstilling af de varer, der er relevante for omstillingen til en nulemissionsøkonomi som defineret i punkt 85, litra a), i denne meddelelse, på grundlag af artikel 107, stk. 3, litra c), i TEUF godkende individuel støtte op til det beløb¹⁴⁹, som støttemodtageren påviseligt kunne modtage i støtte for en tilsvarende investering i en tredjelandsjurisdiktion uden for EØS, forudsat at følgende betingelser er opfyldt:

¹⁴⁷ "flytning": overførsel af den samme eller en lignende aktivitet eller en del heraf fra en virksomhedsenhed i én kontraherende part til EØS-aftalen (oprindelig virksomhedsenhed) til den virksomhedsenhed, hvor de støttede investeringer finder sted, i en anden kontraherende part i EØS-aftalen (støttet virksomhedsenhed). Der foreligger en overførsel, såfremt produktet i de oprindelige og i de støttede virksomhedsenheder i det mindste delvist tjener samme formål og opfylder den samme type kunders krav eller behov, og arbejdspladser forsvinder for samme eller tilsvarende aktivitet i en af støttemodtagerens oprindelige virksomhedsenheder i EØS.

¹⁴⁸ Som defineret i meddelelse fra Kommissionen — Rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte ikke-finansielle virksomheder ([EUT C 249 af 31.7.2014, s. 11](#)).

¹⁴⁹ Den anmeldte støtte og det beløb, som støttemodtageren påviseligt kunne modtage i støtte i et tredjeland uden for EØS, vil blive sammenlignet på diskonterede vilkår.

- a. Støtten tilskynder støttemodtageren til at placere investeringsprojektet eller igangsætte tilknyttede investeringsprojekter¹⁵⁰, der er nødvendige for produktionen af de relevante varer, jf. punkt 85, litra a), enten:
- i. fuldt ud i et støtteberettiget område som defineret i det gældende regionalstøttekort eller
 - ii. i mindst tre EØS-lande, hvor en betydelig del af kapitaludgifterne afholdes i mindst to støtteberettigede områder. En væsentlig del af sådanne betydelige investeringer skal afholdes i et a)-område som defineret i det eller de relevante regionalstøttekort.
- b. Støtten ydes senest den 31. december 2025.
- c. Støttemodtageren skal til produktion af varer som omhandlet i punkt 85, litra a), i denne meddelelse forpligte sig til at anvende den seneste kommercielt tilgængelige frontteknologi set ud fra et miljømæssigt emissionsperspektiv.
- d. Støttemodtageren skal ansøge om støtte inden arbejdets påbegyndelse¹⁵¹ og skal forelægge medlemsstaten de oplysninger, der kræves i bilag II til denne meddelelse¹⁵², samt dokumentation. Støttemodtageren skal fremlægge solid og troværdig dokumentation for det beløb, vedkommende ville modtage i støtte i en jurisdiktion uden for EØS til et lignende projekt, og påvise, at den planlagte investering ikke ville finde sted i EØS uden støtten¹⁵³.¹⁵⁴ Desuden skal støttemodtageren dokumentere, at støtten ikke modvirker samhørigheden¹⁵⁵.

¹⁵⁰ Virksomheder fra alle medlemsstater, der er aktive i den relevante værdikæde, skal have en reel mulighed for at deltage i et nyt projekt. De anmeldende medlemsstater skal dokumentere, at sådanne virksomheder er blevet underrettet om den eventuelle etablering af et projekt og de kommercielle muligheder, det kan indebære, bl.a. gennem kontakter, alliancer, møder eller matchingarrangementer, der også involverer SMV'er og startup-virksomheder, under behørig hensyntagen til princippet om beskyttelse af forretningshemmeligheder.

¹⁵¹ Som defineret i fodnote 145.

¹⁵² Sådanne støtteansøgninger kan have et hvilket som helst retsgrundlag, så længe det støttebeløb, der skal ydes i henhold til afsnit 2.8 i denne meddelelse, ikke overstiger det beløb, der oprindeligt blev ansøgt om.

¹⁵³ Relevant dokumentation til støtte for den kontrafaktiske situation, der er beskrevet i bilag II til denne meddelelse, skal være troværdig, dvs. realistisk og relevant for de beslutningsparametre, der var gældende på det tidspunkt, hvor støttemodtageren traf sin investeringsbeslutning. Medlemsstaterne opfordres til at fremlægge ægte og officielle bestyrelsesdokumenter, risikoanalyser (herunder en vurdering af placeringsspecifikke risici), finansielle rapporter, interne forretningsplaner, ekspertudtalelser samt andre undersøgelser vedrørende det pågældende investeringsprojekt. Disse dokumenter skal stamme fra det tidspunkt, hvor der blev truffet beslutning om investeringen eller dens placering. Også efterspørgselsprognoser, omkostningsprognoser, finansielle prognoser, dokumenter, der forelægges et investeringsudvalg, og hvori der gøres rede for investeringsscenarioer, samt dokumenter, der stilles til rådighed for pengeinstitutter, kan hjælpe medlemsstaterne med at dokumentere tilskyndelsesvirkningen.

¹⁵⁴ I princippet forekommer det usandsynligt, at støttebeløb, der overstiger investeringsomkostningerne, skulle være berettigede, da investeringerne i sådanne tilfælde sandsynligvis også vil finde sted i EØS med lavere støttebeløb.

¹⁵⁵ Når flere lokaliteter i EØS er under overvejelse i forbindelse med investeringen, må der ikke ydes statsstøtte i henhold til dette punkt for at tiltrække investeringen til et område med en regionalstøtteintensitet som angivet i det gældende regionalstøttekort, der er lavere end i alternative EØS-områder, som er under overvejelse, da dette ville udgøre en negativ virkning i relation til konkurrence og samhørighed, der sandsynligvis ikke vil blive opvejet af nogen positiv virkning. Dette gælder ikke, hvis støttemodtageren kan påvise, at investeringen ellers ikke ville finde sted i sådanne alternative EØS-områder og i stedet ville blive

- e. Støtten må ikke overstige det minimumsbeløb, der er nødvendigt for at tilskynde støttemodtageren til at placere investeringen i det pågældende område i EØS (finansieringsbehov)¹⁵⁶.
- f. Støtten må ikke ydes for at lette flytning¹⁵⁷ af produktionsaktiviteter mellem medlemsstaterne. Ved evalueringen af anmeldelsespligtig støtte skal Kommissionen have alle de oplysninger stillet til rådighed, der er nødvendige for at kunne vurdere, om den pågældende statsstøtte kan medføre et væsentligt tab af arbejdspladser i forbindelse med eksisterende aktiviteter inden for EØS. I denne situation, og såfremt investeringen giver modtageren mulighed for at flytte en aktivitet til målområdet, udgør det forhold, at der findes en årsagssammenhæng mellem støtten og flytningen, en negativ virkning, som sandsynligvis ikke vil blive opvejet af nogen positiv virkning.
- g. Støttemodtageren skal forpligte sig til at opretholde investeringen i det pågældende område i mindst fem år efter investeringens afslutning, eller tre år for SMV'er. En sådan forpligtelse er ikke til hinder for udskiftning af anlæg eller udstyr, som er blevet utidssvarende, eller som er brudt sammen i denne periode, forudsat at den økonomiske aktivitet forbliver i det pågældende område i minimumsperioden. Der kan dog ikke ydes yderligere støtte til en sådan udskiftning af anlæg eller udstyr.
- h. Støtten i henhold til dette afsnit kan ikke ydes til kriseramte virksomheder¹⁵⁸.

3. OVERVÅGNING OG RAPPORTERING

- (87) Medlemsstaterne skal på det centrale statsstøttewebsted eller via Kommissionens IT-værktøj¹⁵⁹ inden for 12 måneder fra tildelingstidspunktet offentliggøre relevante oplysninger om enhver individuel støtte over 100 000 EUR¹⁶⁰, der tildeles efter denne

omdirigeret til et tredjeland. I tilfælde, hvor de alternative EØS-placeringer har samme regionalstøtteintensitet, kan der ydes statsstøtte i henhold til dette punkt, hvis støttemodtageren påviser, at placeringen blev valgt på grundlag af objektive kriterier, og at der ikke indgik overvejelser om statsstøtte.

¹⁵⁶ Dette finansieringsbehov bestemmes af forskellen mellem netto nutidsværdien af de forventede pengestrømme (herunder investering og drift) fra den støttede investering og netto nutidsværdien af de forventede pengestrømme fra den kontrafaktiske investering i en jurisdiktion uden for EØS, som støttemodtageren efter al sandsynlighed ville foretage uden støtte i EØS (herunder navnlig den støtte, som støttemodtageren sandsynligvis ville modtage i jurisdiktionen uden for EØS i det kontrafaktiske scenario). Begge scenarier skal være tilstrækkeligt dokumenterede, dvs. baseret på realistiske antagelser som led i en troværdig forretningsplan. I princippet er det usandsynligt, at Kommissionen vil anse støttebeløb, der overstiger de investeringsomkostninger, der er nødvendige for at placere projekterne i det pågældende område, for at være forenelige med artikel 107, stk. 3, litra c), i TEUF, i betragtning af at en sådan støtte ikke kan forventes at have nogen tilskyndelsesvirkning.

¹⁵⁷ Som defineret i fodnote 147.

¹⁵⁸ Som defineret i meddelelse fra Kommissionen — Rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte ikke-finansielle virksomheder ([\(EUT C 249 af 31.7.2014, s. 1\)](#)).

¹⁵⁹ Den offentlige søgeside for gennemsigtighed i statsstøtte giver adgang til data om individuel tildeling af statsstøtte fra medlemsstaterne i overensstemmelse med de europæiske gennemsigtighedskrav for statsstøtte og kan ses på <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=da>.

¹⁶⁰ Henviser til de oplysninger, der kræves i bilag III til Kommissionens forordning (EU) nr. 651/2014 af 17. juni 2014 og bilag III til Kommissionens forordning (EU) nr. 702/2014. For så vidt angår tilbagebetalingspligtige forskud, garantier, lån, ansvarlig lånekapital og andre støtteformer skal den pålydende værdi af det underliggende instrument indsættes for hver støttemodtager. For så vidt angår skatte- eller betalingsfordele kan støttebeløbet for den individuelle støtte anføres i intervaller.

meddelelse, og over 10 000 EUR¹⁶¹ for så vidt angår støtte, der tildeles til den primære landbrugssektor og til fiskerisektoren, med undtagelse af støtte, som tildeles i henhold til afsnit 2.8, hvor medlemsstaten offentliggør relevante oplysninger inden for seks måneder fra tildelingstidspunktet.

- (88) For støtteforanstaltninger i henhold til afsnit 2.4 i denne meddelelse skal medlemsstaterne, når den samlede støtte pr. virksomhed pr. medlemsstat overstiger 50 mio. EUR, i deres ordninger medtage et krav om, at støttemodtageren senest et år efter tildelingen af støtten skal forelægge den støtteydende myndighed en plan, der specificerer, hvordan støttemodtageren vil reducere sit energiforbrugs CO₂-fodafttryk, eller hvordan vedkommende vil gennemføre et af de krav vedrørende miljøbeskyttelse eller forsyningssikkerhed, der er beskrevet i punkt 37 i denne meddelelse. Dette krav anvendes fra den 1. januar 2023.
- (89) Medlemsstaterne skal indsende årlige rapporter til Kommissionen¹⁶².
- (90) Medlemsstaterne skal sørge for, at der opbevares detaljeret dokumentation om ydelsen af støtte efter denne meddelelse. Denne dokumentation, som skal indeholde alle de oplysninger, der er nødvendige for at fastslå, at alle betingelserne er overholdt, skal opbevares i 10 år efter ydelsen af støtten og fremsendes til Kommissionen på dennes anmodning.
- (91) Kommissionen kan anmode om yderligere oplysninger om den støtte, der er ydet, navnlig for at kontrollere, om betingelserne i Kommissionens godkendelsesafgørelse er overholdt.
- (92) For at overvåge gennemførelsen af denne meddelelse kan Kommissionen anmode medlemsstaterne om at fremlægge samlede oplysninger om anvendelsen af statsstøtteforanstaltninger til at afhjælpe den alvorlige forstyrrelse af økonomien som følge af den nuværende krise.

4. AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

- (93) Kommissionen anvender denne meddelelse fra den 9. marts 2023. Kommissionen anvender bestemmelserne i denne meddelelse på alle foranstaltninger, der anmeldes fra den 9. marts 2023 samt på foranstaltninger, der blev anmeldt før denne dato.
- (94) Denne meddelelse erstatter de midlertidige kriserammebestemmelser, der blev vedtaget den 28. oktober 2022¹⁶³ ("tidligere midlertidige kriserammebestemmelser"). De tidligere midlertidige kriserammebestemmelser tilbagekaldes med virkning fra den 9. marts 2023. De tidligere midlertidige kriserammebestemmelser havde allerede

¹⁶¹ Henviser til de oplysninger, der kræves i bilag III til Kommissionens forordning (EU) nr. 702/2014 og bilag III til Kommissionens forordning (EU) nr. 1388/2014 af 16. december 2014. For så vidt angår tilbagebetalingspligtige forskud, garantier, lån, ansvarlig lånekapital og andre støtteformer skal den pålydende værdi af det underliggende instrument indsættes for hver støttemodtager. For så vidt angår skatte- eller betalingsfordele kan støttebeløbet for den individuelle støtte anføres i intervaller.

¹⁶² EUT L 140 af 30.4.2004, s. 1.

¹⁶³ EUT C 426 af 9.11.2022, s. 1.

erstattet de midlertidige kriserammebestemmelser, der blev vedtaget den 23. marts 2022¹⁶⁴ og ændret den 20. juli 2022¹⁶⁵.

- (95) Samlet set må støtte ydet i henhold til afsnit 2.1-2.3 i de tidligere midlertidige kriserammebestemmelser og i henhold til de respektive afsnit i denne meddelelse ikke på noget tidspunkt overstige de støtteløfter, der er fastsat i de respektive afsnit i denne meddelelse. Med hensyn til afsnit 2.4 må støtte ydet i henhold til de tidligere midlertidige kriserammebestemmelser og støtte ydet i henhold til denne meddelelse ikke overstige de støtteløfter, der er fastsat i denne meddelelse for den samme støtteberettigede periode. Støtte ydet i henhold til afsnit 2.5 og 2.6 i de tidligere midlertidige kriserammebestemmelser må ikke kumuleres med støtte ydet i henhold til de respektive afsnit i denne meddelelse, hvis den dækker de samme støtteberettigede omkostninger.
- (96) I overensstemmelse med Kommissionens meddelelse om fastsættelse af reglerne for vurdering af ulovlig statsstøtte¹⁶⁶ anvender Kommissionen disse retningslinjer på ikkeanmeldt støtte, hvis støtten ydes fra den 9. marts 2023.
- (97) I alle andre tilfælde vil Kommissionen anvende reglerne i de rammebestemmelser, der var gældende på det tidspunkt, hvor støtten blev ydet.
- (98) Kommissionen vil inden den 31. december 2023 gennemgå alle afsnit i denne meddelelse, hvis væsentlige hensyn til konkurrence, økonomi eller den internationale udvikling tilsiger det. Hvis det skønnes nyttigt, vil Kommissionen eventuelt også redegøre nærmere for sin tilgang til bestemte spørgsmål.
- (99) Kommissionen sørger i nært samarbejde med de berørte medlemsstater for, at de foranstaltninger, som denne meddelelse omhandler, vurderes hurtigt, efter at den har modtaget en præcis og fuldstændig anmeldelse. Medlemsstaterne bør underrette Kommissionen om deres intentioner og planer om at indføre sådanne foranstaltninger så tidligt og så udførligt som muligt. Kommissionen vil yde vejledning og bistand til medlemsstaterne i denne proces.

¹⁶⁴ EUT C 131 I af 24.3.2022, s. 1.

¹⁶⁵ EUT C 280 af 21.7.2022, s. 1.

¹⁶⁶ EFT C 119 af 22.5.2002, s. 22.

BILAG I

Særlig berørte sektorer og delsektorer¹⁶⁷

	NACE-kode	Beskrivelse
1	0510	Indvinding af stenkul
2	0610	Indvinding af råolie
3	0710	Brydning af jernmalm
4	0729	Brydning af andre ikkejernholdige metalmalme
5	0891	Indvinding af mineraler til fremstilling af kemiske produkter og gødningsstoffer
6	0893	Saltindvinding
7	0899	Anden råstofindvinding i.a.n.
8	1041	Fremstilling af olier og fedtstoffer
9	1062	Fremstilling af stivelse og stivelsesprodukter
10	1081	Fremstilling af sukker
11	1106	Fremstilling af malt
12	1310	Forbehandling og spinding af tekstilfibre
13	1330	Efterbehandling af tekstiler
14	1395	Fremstilling af fiberdug og varer af fiberdug undtagen beklædningsartikler
15	1411	Fremstilling af beklædningsartikler af læder
16	1621	Fremstilling af finerplader og træbaserede plader
17	1711	Fremstilling af papirmasse
18	1712	Fremstilling af papir og pap
19	1910	Fremstilling af koks mv.
20	1920	Fremstilling af raffinerede olieprodukter

¹⁶⁷ De (del-)sektorer, der er opført på listen med henvisning til deres emissionsintensitet og handelsintensitet, svarer til dem, der er opført i Kommissionens delegerede afgørelse (EU) 2019/708 af 15. februar 2019 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/87/EF vedrørende fastlæggelsen af, hvilke sektorer og delsektorer, der anses for at være udsat for en risiko for kulstoflækage for perioden 2021-2030 (EUT L 120 af 8.5.2019, s. 20).

21	2011	Fremstilling af industrigasser
22	2012	Fremstilling af farvestoffer og pigmenter
23	2013	Fremstilling af andre uorganiske basiskemikalier
24	2014	Fremstilling af andre organiske basiskemikalier
25	2015	Fremstilling af gødningsstoffer og nitrogenprodukter
26	2016	Fremstilling af plast i ubearbejdet form
27	2017	Fremstilling af syntetisk gummi i ubearbejdet form
28	2060	Fremstilling af kemofibre
29	2110	Fremstilling af farmaceutiske råvarer
30	2311	Fremstilling af planglas
31	2313	Fremstilling af flasker, drikkeglas mv.
32	2314	Fremstilling af glasfiber
33	2319	Fremstilling og bearbejdning af andet glas (herunder teknisk glas)
34	2320	Fremstilling af ildfaste produkter
35	2331	Fremstilling af keramiske teglsten og gulvfliser
36	2332	Fremstilling af mursten, teglsten og byggematerialer af brændt ler
37	2341	Fremstilling af keramiske husholdningsartikler og pyntegenstande
38	2342	Fremstilling af keramiske sanitetsartikler
39	2351	Fremstilling af cement
40	2352	Fremstilling af kalk og gips
41	2399	Fremstilling af andre ikkemetalholdige mineralske produkter i.a.n.
42	2410	Fremstilling af råjern og råstål samt jernlegeringer
43	2420	Fremstilling af rør og hule profiler og tilhørende fittings af stål
44	2431	Fremstilling af stænger ved koldtrækning
45	2442	Fremstilling af aluminium
46	2443	Fremstilling af bly, zink og tin
47	2444	Fremstilling af kobber

48	2445	Anden fremstilling af ikkejernholdige metaller
49	2446	Oparbejdning af nukleart brændsel
50	2451	Støbning af jernprodukter
	Prodcom-kode	Beskrivelse
1	81221	Kaolin og andre kaolinholdige lerarter
2	10311130	Kartofler, konserveret på anden måde end med eddike eller eddikesyre, frosset
3	10311300	Mel og flager af kartofler
4	10391725	Tomater, konserveret på anden måde end med eddike eller eddikesyre, tørstof ≥ 12 vægt%, undtaget hele eller i stykker
5	105122	Sødmælkspulver
6	105121	Skummetmælkspulver
7	105153	Kasein
8	105154	Lactose og lactosesirup
9	10515530	Valle, i pulverform, som granulat eller i anden fast form
10	10891334	Bagegær
11	20302150	Ikke-frittet glasur- og emaljemasse, engober o.l. præparater
12	20302170	Flydende glansmetalpræparater o.l. præparater, glasfritte og andet glas i form af pulver, granulater eller flager
13	25501134	Transmissionsaksler og krumtappe (friformsmedning af stål) mv.

Bilag II

Oplysninger, der skal angives i skemaet til ansøgning om støtte i henhold til afsnit 2.8 i denne meddelelse

1. Oplysninger om støttemodtageren:

- Navn, hjemstedsadresse, hovedaktivitetssektor (NACE-kode)
- Erklæring om, at virksomheden ikke er kriseramt som defineret i rammebestemmelserne for redning og omstrukturering
- For støtte, der ydes i henhold til en ordning i henhold til punkt 85: erklæring om ikkeflytning og forpligtelser, jf. punkt 85, litra k)

2. Oplysninger om den investering, hvortil støtten ydes:

- Kort beskrivelse af investeringen
- Kort beskrivelse af de forventede positive virkninger for det pågældende område (f.eks. antal skabte eller bevarede job, aktiviteter inden for forskning, udvikling og innovation, uddannelse, oprettelse af en klynge og projektets mulige bidrag til den regionale økonomis grønne og digitale omstilling)
- Relevant retsgrundlag (nationalt eller EØS-retsgrundlag eller begge dele)
- Planlagt påbegyndelse af arbejdet og afslutning af investeringen
- Investeringens gennemførelsessted(er)
- For støtte i henhold til punkt 86: oplysning om igangsatte tilknyttede investeringer i andre medlemsstater i overensstemmelse med punkt 86, litra a): placering og beløb for de igangsatte investeringer. Giv oplysninger om forbindelserne mellem den investering, der skal støttes, og de igangsatte investeringer

3. Oplysninger om investeringens finansiering:

- Investeringsomkostninger og andre dermed forbundne omkostninger
- Samlede støtteberettigede udgifter
- Det støttebeløb, der er nødvendigt for at gennemføre investeringen i det pågældende område
- Støtteintensitet
- For støtte i henhold til punkt 86: en analyse af finansieringsbehovet, herunder forretningsplanen og beregninger af nettonutidsværdien for det faktiske og det kontrafaktiske scenario, med anslåede investeringsomkostninger, driftsomkostninger, indtægter og terminalværdi i begge scenarioer (i excelformat med dokumentation)

4. Oplysninger om behovet for støtte og dens forventede virkninger:

- Kort beskrivelse af behovet for støtte og dennes virkninger for investeringsbeslutningen eller placeringsbeslutningen. Dette skal omfatte en

redegørelse for den alternative investerings- eller placeringsbeslutning, hvis der ikke ydes støtte

- For støtte i henhold til punkt 86 skal støttemodtageren fremlægge:
 - solid og troværdig dokumentation for det beløb, vedkommende ville modtage i støtte i en jurisdiktion uden for EØS til et lignende projekt i det kontrafaktiske scenario
 - dokumentation for, at den planlagte investering ikke ville finde sted i EØS uden støtten
 - dokumentation for, at støtten ikke modvirker samhørigheden, jf. punkt 86, litra d)